



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin PO DCA 2007-2013

Elaborarea strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului IMM 2009 – 2013

**Ministerul Economiei, Comerțului și
Mediului de Afaceri**

**Direcția Generală IMM, Cooperatie și
Mediul de Afaceri**

**Analiza sistemului educației
antreprenoriale din România**

Februarie 2010
Acest raport conține 55 pagini



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Revizuire și aprobare document

Acest document a fost revizuit de către următoarele persoane

	Versiune	Revizuit de către	Data revizuirii
1	Versiune preliminară	Florin Banateanu	23.02.2010
2	Versiune finală, conform comentarii MECMA	Florin Banateanu	08.03.2010
3			
4			
5			

Acest document a fost aprobat de către următoarele persoane

	Versiune	Aprobat de către	Data aprobării
1			
2			
3			
4			
5			



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Cuprins

1	Introducere	1
1.1	Obiectivele microstudiului	1
1.2	Contextul microstudiului	2
2	Metodologie	5
3	Rolul culturii antreprenoriale în dezvoltarea sectorului IMM-urilor	7
3.1	Măsuri și programe adoptate la nivelul UE privind cultura antreprenorială	8
3.2	Cultura antreprenorială în educația școlară în UE, exemple de bune practici	10
4	Situația actuală a antreprenoriatului în România	15
4.1	Antreprenorul român	15
4.2	Programele și proiectele guvernamentale	19
4.3	Fonduri structurale dedicate culturii antreprenoriale	29
4.4	Sistemul de educare și instruire antreprenorială	31
4.4.1	Reforma învățământului obligatoriu din România	31
4.4.2	Programele școlare	33
4.5	Analiza sistemului educației antreprenoriale (SWOT)	47
5	Concluzii	48
6	Recomandări	50
	Bibliografie	52



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

1 Introducere

1.1 Obiectivele microstudiului

Obiectivul microstudiului privind analiza sistemului educației antreprenoriale din România este acela de a identifica problemele și oportunitățile existente la nivelul domeniului, precum și principalele direcții ce necesită intervenție, în scopul includerii acestora în Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM, în perioada 2009-2013.

În acest sens, prezentul microstudiu urmărește analiza:

- Stadiul sistemului educațional antreprenorial;
- Impactul măsurilor de promovare a culturii antreprenoriale asumate în Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM 2004-2008;
- Constrângerile și oportunitățile în promovarea culturii antreprenoriale în vederea eficientizării măsurilor necesare în sistemul educației antreprenoriale.

În elaborarea acestui microstudiu au fost avute în vedere următoarele aspecte:

- Cadrul legislativ care stabilește introducerea educației antreprenoriale în curricula școlară;
- Punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările sistemului privind educația antreprenorială;
- Tipurile și numărul de programe/proiecte naționale în domeniul educației antreprenoriale, inclusiv cele cu finanțare nerambursabilă;
- Numărul de unități de învățământ (tehnice/vocaționale) care au introdus în curricula lor educația antreprenorială;
- Numărul de absolvenți ai unităților de învățământ care au urmat cursuri privind educația antreprenorială;
- Numărul de persoane absolvente ale unor cursuri privind educația antreprenorială care și-au deschis ulterior o afacere;
- Modul în care oferta educațională este adaptată la cerințele pieței;
- Competențele solicitate pe piața forței de muncă și rolul educației antreprenoriale în creșterea ratei ocupării;
- Numărul de furnizori de cursuri de educație antreprenorială;
- Numărul de formatori/ cadre didactice participante la procesul de educare antreprenorială.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

1.2 Contextul microstudiului

La nivel european, în vederea atingerii obiectivelor agendei Lisabona, la cererea Consiliului European de la Lisabona, în iunie 2000 a fost elaborată **Carta Europeană pentru Întreprinderile Mici**, document programatic al cărui principal obiectiv constă în dezvoltarea IMM la nivelul întregii Uniuni.

Una dintre principalele direcții de acțiune avute în vedere în cadrul Cartei Europene pentru Întreprinderile Mici vizează educarea și instruirea întreprinzătorilor. Această direcție de acțiune presupune cultivarea spiritului antreprenorial, a aptitudinilor și inițiativelor antreprenoriale în special în rândul tinerilor. În acest sens, statele membre s-au angajat să dezvolte cunoștințele generale de afaceri și antreprenariat prin programe de învățământ la nivel universitar și preuniversitar.

Mai mult decât atât, Consiliul European de la Barcelona din 2002 a ratificat planul detaliat de lucru pentru implementarea obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa pentru perioada 2001-2015. Unul dintre obiectivele strategice privind sistemul educațional este „**Deschiderea sistemelor educaționale și de formare profesională**” incluzând și dezvoltarea spiritului antreprenorial.

În februarie 2004, Comisia a adoptat un **Plan de Acțiune pentru Antreprenariat**, care a sugerat măsuri orizontale pentru a crea un cadru de sprijin pentru politica antreprenorială.

În anul 2005, Comisia Europeană a hotărât relansarea Agendei Lisabona (redenumind-o Strategia Lisabona pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă), urmând ca accentul să fie pus mai mult pe acțiunile ce trebuie avute în vedere decât pe obiectivele ce trebuie atinse. De aceea, anul 2010 și obiectivele privind atingerea unei anumite rate a ocupării nu mai sunt considerate a fi priorități, acțiunile ce trebuie întreprinse pentru a înregistra creștere economică durabilă și pentru a crea noi locuri de muncă fiind prioritare.

În urma revizuirii Strategiei de la Lisabona, Comisia Europeană a adoptat în noiembrie 2005 un nou document programatic (comunicat) pentru întreprinderile mici și mijlocii „**Implementarea Programului comunitar de la Lisabona – o politică modernă în favoarea IMM-urilor pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă**”. Acest document a creat cadrul politicii IMM integrând instrumentele de politica întreprinderii existente la acel moment, în mod deosebit Carta Europeană a Întreprinderilor Mici și Planul de acțiuni pentru antreprenariat, asigurând totodată transparența politicii europene în domeniul IMM și sinergia cu celelalte politici comunitare.

Promovarea antreprenariatului și a aptitudinilor profesionale a fost prevăzută ca prima acțiune specifică avută în vedere în cadrul acestui document.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Potrivit oficialilor europeni, Uniunea Europeană nu exploatează întregul potențial antreprenorial, numărul de firme nou înființate fiind insuficient. Noua politică comunitară în sectorul IMM presupune ca statele membre să adopte măsuri susținute în vederea:

- exploatarea potențialului antreprenorial (dezvoltării unei imagini pozitive a antreprenorului în societate și promovarea modelelor de succes);
- reducerii riscului în afaceri (îmbunătățirea schemelor de securitate socială și a procedurilor falimentului, asumarea riscului în deschiderea afacerilor, reducerea costurilor la înființarea companiilor);
- promovării transferului afacerilor (promovarea și implementarea celor mai bune practici);
- reducerii decalajelor în dezvoltarea aptitudinilor (implicarea tuturor factorilor în elaborarea și definirea cursurilor și metodelor implementare);
- promovării femeilor antreprenor și a tinerilor întreprinzători.

În România, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri (MIMMCMA) a luat măsuri de dezvoltare a culturii antreprenoriale în cadrul Strategiei guvernamentale de dezvoltare a sectorului IMM 2004 - 2008.

Astfel, prioritatea E a strategiei guvernamentale pentru susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii în perioada 2004-2008 a vizat promovarea unei culturi antreprenoriale și întărirea performanțelor manageriale. În cadrul acestei priorități au fost prevăzute următoarele măsuri/direcții de acțiune:

Prioritatea E - Promovarea unei culturi antreprenoriale și întărirea performanțelor manageriale

Măsura E1 - Dezvoltarea unei culturi antreprenoriale

Măsura E2 - Servicii de consultanță și training pentru întreprinzători

Măsura E1 – Dezvoltarea unei culturi antreprenoriale

În cadrul acestei măsuri, strategia a prevăzut desfășurarea următoarelor activități:

- Dezvoltarea de noi module pentru fiecare nivel de educație, adoptând pe cât posibil cele mai bune practici din Uniunea Europeană. În școlile primare, accentul se va pune în principal pe jocuri de simulare, care să introducă elemente de competiție, o conduită și o atitudine antreprenorială adecvată. În licee, modulele vor avea un accentuat profil tehnic și se vor focaliza pe soluții de management și exemple practice de modalități de înființare și derulare a unei mici afaceri;



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- ANIMMC a propuns Ministerului Educației și Cercetării introducerea modulelor de antreprenoriat, după o fază de testare.

Măsura E2 –Servicii de consultanță și training pentru întreprinzători

În cadrul acestei măsuri, strategia a prevăzut desfășurarea următoarelor activități:

- Implementarea programelor de pregătire pentru sprijinirea dezvoltării aptitudinilor și abilităților întreprinzătorilor și a capacității acestora de a se adapta la ritmul schimbărilor tehnologice într-o nouă economie bazată pe cunoaștere;
- Crearea parteneriatului public - privat cu implicarea administrației publice locale și instituțiile de învățământ pentru pregătire vocațională, facilitarea contactelor dintre IMM și furnizorii de servicii de instruire, precum și promovarea modelelor de succes prin organizarea de seminarii, conferințe și dezbateri tehnice;
- Dezvoltarea unor module adecvate pentru încurajarea femeilor și tinerilor din România în demararea unei afaceri și angajarea în activități antreprenoriale (transferul afacerilor, modele de succes, diseminarea strategiilor afacerilor de succes).



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

2 Metodologie

Primul pas în definirea metodologiei de implementare a acestui microstudiu s-a bazat pe identificarea tipului de cercetare care a fost utilizat.

Având în vedere obiectivul central al microstudiului – analiza sistemul educației antreprenoriale din România, tipul de cercetare utilizat pentru obținerea rezultatelor preconizate a fost cercetarea descriptivă. Prin intermediul acestui tip de cercetare au fost descrise caracteristicile sistemului educației antreprenoriale, evidențiindu-se evoluția diferitelor variabile identificate, gradul de asociere dintre acestea, similitudinile și diferențele dintre sistemele de învățământ din România și cele din alte state membre ale UE analizate.

În realizarea microstudiului s-a ținut cont de natura informațiilor ce s-au dorit a fi obținute, de necesitatea utilizării unor instrumente specifice pentru culegerea de date relevante și a modelelor statistice pentru prelucrarea și analiza datelor recoltate.

Metoda propusă pentru *colectarea datelor* necesare elaborării microstudiului a constat în investigarea surselor secundare:

- Statistici privind sistemul educației antreprenoriale
- Baze de date actualizate despre educația antreprenorială în România
- Studii privind sistemul educației antreprenoriale existente atât la nivel național, cât și la nivel european
- Date secundare rezultate în urma cercetării online

Informațiile cantitative furnizate prin intermediul microstudiului nu au putut fi obținute în urma desfășurării interviurilor (utilizarea chestionarelor nu a fost indicată din cauza eterogenității populației statistice ce ar fi trebuit analizată: furnizori de cursuri de educație antreprenorială, unități de învățământ, IMM etc.). Utilizarea cercetării cantitative a reprezentat soluția optimă pentru cuantificarea datelor și generalizarea rezultatelor în cazul microstudiului privind sistemul educației antreprenoriale din România.

Următoarea etapă a metodologiei a vizat analizarea datelor pe baza criteriilor definite. După ce datele au fost culese, prelucrarea lor a presupus desfășurarea unor activități de editare, codificare și tabulare.

Prin intermediul metodelor statistice, în procesul de analiză a datelor s-au realizat o serie de operațiuni, printre care: determinarea tendinței centrale a variabilelor considerate, caracterizarea variației și a repartiției variabilelor avute în vedere, măsurarea gradului de asociere a variabilelor, evaluarea diferenței dintre variabile sau grupuri de variabile, evidențierea legăturilor cauzale dintre variabile.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

În urma finalizării analizei s-a realizat interpretarea datelor. În cadrul activității de interpretare au fost elaborate concluziile desprinse din datele culese, prelucrate și analizate. Noile informații rezultate din etapa de analiză au fost transformate în informații relevante pentru Beneficiar, avându-se în vedere obiectivele generale ale microstudiului privind sistemul educației antreprenoriale din România.

Toate informațiile ce au făcut obiectul studiului privind analiza sistemului educației antreprenoriale au fost agreate în urma discuțiilor cu Beneficiarul (etapa de proiectare a cercetării).

Studiul privind analiza sistemului educației antreprenoriale din România a identificat problemele și oportunitățile existente la nivelul domeniului, precum și principalele direcții ce necesită intervenție.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

3 Rolul culturii antreprenoriale în dezvoltarea sectorului IMM-urilor

Antreprenoriatul nu mai este un concept abstract. Există cerere și interes din ce în ce mai mare pentru plasarea "antreprenoriului" (crearea de noi afaceri) ca element cheie în procesul de dezvoltare și revitalizare a zonelor mai puțin dezvoltate din Europa. Mai mult, creșterea gradului de constientizare, în ultimul deceniu, a importanței întreprinderilor nou create și a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) în cadrul dezvoltării economice, a determinat multe administrații publice formate din membri ai tuturor formațiunilor politice și la toate nivelurile să creeze politici care să favorizeze și să stimuleze crearea de noi firme.

De asemenea, activitatea antreprenorială a trezit interesul multor cercetători din mediul universitar care au demonstrat ca un nivel ridicat al dezvoltării culturii antreprenoriale are efecte pozitive asupra generării de locuri de muncă și creșterii economice.

La nivelul Uniunii Europene, se acordă un rol deosebit culturii antreprenoriale în dezvoltarea sectorului IMM-urilor.

În țările din centrul și estul Europei, gestionarea tranziției către o economie bazată pe cunoaștere și dezvoltare durabilă, cu un grad mai mare de coeziune socială, reprezintă una din principalele provocări la nivelul Uniunii Europene.

Mediul economic în schimbare, precum și numeroasele provocări ale globalizării vor duce inevitabil la noi evoluții pe piață, promovarea culturii antreprenoriale va acționa pentru creșterea capacităților întreprinderilor de a pătrunde pe noi piețe, prin intermediul transformării ideilor de afaceri în acțiuni concrete. Acest lucru poate fi făcut prin crearea de noi întreprinderi sau prin schimbarea cursului afacerilor existente.

Antreprenorii dinamici sunt deosebit de bine plasați pentru a profita de oportunitățile globalizării și de accelerarea schimbărilor tehnologice. Prin urmare, capacitatea de a valoriza potențialul de creștere și de inovare a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) va fi decisivă pentru viitoarea prosperitate a UE. Într-un peisaj mondial în plină schimbare, caracterizat prin modificări structurale continue și o presiune concurențială crescută, rolul IMM-urilor în societate a devenit din ce în ce mai important în calitate de creatori de oportunități de angajare și de actori-cheie ai prosperității colectivităților locale și regionale.

IMM-urile dinamice vor fortifica Europa în fața incertitudinii cauzate de globalizarea actuală. Acesta este motivul pentru care UE a plasat IMM-urile în centrul Strategiei pentru dezvoltare economică și creare de locuri de muncă de la Lisabona, mai ales începând cu 2005, anul în care a fost utilizată abordarea de parteneriat, încununată cu rezultate tangibile.

Pentru ca dezvoltarea sectorului IMM-urilor să fie un succes, Europa trebuie să stimuleze spiritul antreprenorial al tinerilor, să încurajeze start-up-urile inovative și să încurajeze cultura



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

antreprenorială care să conducă la dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor). Rolul important al educației în promovarea atitudinilor și comportamentelor antreprenoriale este în prezent recunoscut la nivel global. Beneficiile educației antreprenoriale nu se limitează numai la înființarea de start-up-uri, fuziuni inovative și crearea de noi locuri de muncă. Antreprenoriatul se referă la abilitatea individuală de a transforma ideile în acțiuni și reprezintă, prin urmare, o competență-cheie pentru toți, care îi ajută pe tineri să fie mai creativi și încrezători în acțiunile întreprinse.

IMM-urile funcționează în medii naționale și locale foarte diferite și sunt ele însele de natură foarte diversă (cuprinzând întreprinderi artisanale, microîntreprinderi, întreprinderi familiale sau întreprinderi de economie socială). Politicile care vizează nevoile IMM-uri trebuie, prin urmare, să țină seama pe deplin de această diversitate și să respecte integral principiul subsidiarității.

Dezvoltarea continuă a activității antreprenoriale și sprijinirea sectorului IMM poate duce la atenuarea consecințelor crizei economice actuale, care afectează în mod egal toate statele membre ale Uniunii Europene.

3.1 Măsurile și programele adoptate la nivelul UE privind cultura antreprenorială

UE și Statele Membre trebuie să creeze un mediu în care antreprenorii și întreprinderile familiale să poată prospera și unde spiritul antreprenorial să fie recompensat. Aceștia trebuie să acorde o atenție deosebită viitorilor antreprenori, încurajând, în special, spiritul antreprenorial și talentul, mai ales în rândul tinerilor și al femeilor și simplificând condițiile de înființare a întreprinderilor.

În acest sens, Comisia Europeană:

- promovează cultura antreprenorială și facilitează schimburile celor mai bune practici în formarea spiritului antreprenorial;
- a lansat în 2009 o „săptămână europeană a IMM-urilor” – un cadru pentru organizarea unor numeroase manifestări pe tot teritoriul european;
- a lansat în 2008 inițiativa ”Erasmus pentru tinerii antreprenori”, al cărei scop este acela de a promova schimburile de experiență și de formare, oferind antreprenorilor în devenire posibilitatea de a învăța de la antreprenorii gazdă experimentați și de a-și ameliora cunoștințele lingvistice;
- va pune în aplicare, la nivelul UE, o rețea de femei antreprenor ambasadoare, va încuraja punerea în aplicare a programelor de tutorat, susceptibile de a încuraja femeile să creeze propriile lor întreprinderi și va stimula spiritul antreprenorial în rândul femeilor absolvente de studii superioare.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

De asemenea, Statele Membre sunt invitate:

- să stimuleze spiritul de inovație și antreprenorial în rândul tinerilor, făcând din spiritul antreprenorial un element-cheie al programelor școlare, mai ales în cadrul învățământului secundar general, și să se asigure că aceste orientări sunt integrate în mod corespunzător în materialele didactice;
- să se asigure că importanța spiritului antreprenorial este luată în considerare în mod corect în formarea cadrelor didactice;
- să întărească cooperarea cu comunitatea de afaceri pentru a dezvolta strategii sistematice de formare a spiritului antreprenorial la toate nivelurile;
- să se asigure că fiscalitatea (în special drepturile de donație, impozitele asupra dividendelor și impozitul pe avere) nu împiedică în mod inutil transferul afacerilor;
- să instituie sisteme de apropiere între întreprinderile susceptibile de a fi transferate și noii proprietari potențiali;
- să propună un tutorat și asistență în sprijinul transferării afacerilor;
- să propună un tutorat și asistență pentru femeile antreprenori;
- să propună un tutorat și asistență pentru imigranții care doresc să devină antreprenori.

La nivel european este necesar să se creeze un climat social favorabil dezvoltării spiritului antreprenorial, bazat pe o politică integrată, cu scopul de a schimba nu numai gândirea, ci și de a îmbunătăți abilitățile antreprenoriale și de a înlătura obstacolele pentru Start-up-uri, transferul și dezvoltarea afacerilor.

În mod tradițional, educația formală în Europa nu a fost orientată pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial și înființarea de afaceri proprii. Cu toate acestea, conturarea incipientă a atitudinilor și referințelor culturale a condus la contribuția semnificativă a sistemelor de învățământ la abordarea cu succes a provocării antreprenoriale în cadrul UE.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

3.2 Cultura antreprenorială în educația școlară în UE, exemple de bune practici

Includerea unor obiective specifice în programa școlară, împreună cu liniile directe pentru punerea lor în practică, oferă o bază solidă pentru educația antreprenorială.

Unele țări au revizuit, sau sunt în proces de revizuire a programei naționale, în scopul de a recunoaște competența antreprenorială. În timp ce doar în câteva cazuri reformele se adresează în mod constant diferitelor niveluri și tipuri de educație, există și exemple pozitive care merită luate în considerare.

În majoritatea țărilor europene, programele de învățământ au obiective generale și includ materii care permit învățarea culturii antreprenoriale (de exemplu: studii sociale și economice, geografie, etc.). În ciuda acestor măsuri, punerea în aplicare a obiectivelor prevăzute în programele școlare depinde de multe ori de inițiativa școlilor și profesorilor, precum și de sprijinul comunității locale de afaceri.

În cadrul învățământului universitar, educația antreprenorială oferă formare profesională specifică despre cum să fie începută și condusă o afacere, încurajează și sprijină ideile de afaceri ale studenților. Învățământul terțiar este în mod normal foarte descentralizat, dar există câteva exemple care promovează spiritului antreprenorial în învățământul superior, ca o consecință a cooperării între administrația publică și universități.

În unele State Membre, programa de învățământ încurajează deja școlile să orienteze elevii spre preluarea inițiativei și asumarea responsabilității. Cu toate acestea, exemplele de educație antreprenorială explicită sunt puține. În termeni generali, inițiative sau programe coerente administrate de către autoritățile din domeniul educației sunt încă rare în învățământul primar; activitățile sunt adesea conduse de actorii externi, precum organizațiile non-profit susținute de sectorul privat. Însă, există o serie de bune practici care ar trebui să fie diseminate către autorități publice, școli, profesori și părinți.

Polonia "Bazele Întreprinderii" este o materie obligatorie în toate liceele și școlile profesionale. Obiectivele școlare includ dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale și dobândirea cunoștințelor despre cum să pornească o afacere.

Austria Cultura antreprenorială este parte din programa de învățământ liceal la nivel tehnic și profesional, de exemplu sub forma de firme fictive conduse de către elevi.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

La nivel european Competența antreprenorială este dezvoltată atât în mod formal, cât și în mod non-formal (de exemplu, activități dedicate tinerilor și diverse forme de participare a acestora în societate). Instrumentele de recunoaștere și validare a competențelor antreprenoriale legate de abilitățile dobândite într-o manieră non-formală ar trebui să fie dezvoltate în continuare.

Cultura antreprenorială în învățământul primar (elevi cu vârsta sub 14 ani)

Luxemburg Programa clasei a VI-a (elevi de 11-12 ani) conține o secțiune dedicată demarării unei afaceri, sub formă de benzi desenate "Boule și Bill pornesc o afacere", iar acest curs este obligatoriu în toate școlile primare. Obiectivul acestui curs este de a ajuta elevii să conștientizeze oportunitatea începerii unei afaceri ca opțiune pentru o carieră viitoare și de a stimula schimbarea de mentalitate. Modalitatea de realizare a acestui scop este una adaptată vârstei respective.

De asemenea, benzile desenate sunt utilizate și în cadrul programului de matematică în scopul introducerii elementelor de bază ale analizei financiare.

Acest program este utilizat și în Franța, în școlile din regiunea Nord - Pas de Calais.

Finlanda, Marea Britanie, Islanda și Norvegia Derulează programul "Concursul Tinerilor Inventatori" pentru ciclul primar și gimnazial, care se adresează copiilor cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani. Acest program își propune încurajarea creativității elevilor, dezvoltarea ideilor lor și introducerea acestora într-o competiție. Câștigătorii primesc premii pentru proiecte și invenții.

Estonia Aproximativ jumătate din școlile generale au activități de educație antreprenorială organizate de către un ONG, Junior Achievement Estonia, în cooperare cu mediul de afaceri. Elevii învață prin jocuri și astfel atitudinile lor sunt modelate în direcția dobândirii competențelor antreprenoriale. Aceste lecții sunt populare în rândul copiilor și sporesc motivația lor de a învăța la școală. Unele elemente ale acestor activități au fost în introduse treptat în programa principală și sunt, de asemenea, predate în diferite programe în învățământul primar.

În acest fel majoritatea elevilor dobândesc cunoștințe antreprenoriale de bază. Mai mult decât atât, aproximativ 10% dintre școlile din învățământul secundar din Estonia oferă programe bazate pe mini-companii conduse de elevi.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Cultura antreprenorială în învățământul secundar (elevi cu vârsta peste 14 ani)

În majoritatea țărilor europene, programele de învățământ au obiective generale și includ materii care permit învățarea culturii antreprenoriale (de exemplu, studii sociale și economice, geografie, etc.). În ciuda acestor măsuri, punerea în aplicare a obiectivelor prevăzute în programele școlare depinde de multe ori de inițiativa școlilor și profesorilor, precum și de sprijinul comunității locale de afaceri.

În câteva State Membre, cursurile referitoare la experiența practică a spiritului antreprenorial sunt încorporate în cursurile stabilite prin programa de învățământ.

Marea Britanie Se derulează un program, în colaborare cu mediul local de afaceri, care oferă elevilor posibilitatea obținerii de experiență în cadrul întreprinderilor. Astfel, Kirkley High School oferă posibilitatea efectuării unui stagiu de practică - experiență în cadrul întreprinderilor pentru elevii din Anglia cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani.

Activitățile se bazează pe stimularea creativității, inovării și atitudinii proactive a elevilor. Atitudinile elevilor sunt măsurate în primul rând prin intermediul unui instrument "psihometric". Apoi, elevii sunt puternic implicați în mediul local de afaceri prin dezvoltarea de proiecte.

Cu toate că elevii sunt implicați în principal în dezvoltarea de proiecte în cadrul mediului local de afaceri, aceștia nu urmează un stagiul obișnuit de practică, ci mai degrabă scopul final îl reprezintă dezvoltarea competențelor tehnice, stimularea încrederii în sine, a competențelor sociale și antreprenoriale prin implicarea în proiecte specifice.

Această inițiativă urmărește, de asemenea, în cazul elevilor prezentând risc de abandon școlar, ca aceștia să rămână în zona respectivă prin crearea de relații directe cu membrii mediului de afaceri local.

Polonia Ministerul Educației a stabilit un cadru național pentru educația antreprenorială în anul 2002. Programa de bază pentru nivelul educațional secundar și pentru școlile tehnice stabilește printre obiectivele și sarcinile educaționale, dar și programe care oferă elevilor posibilitatea de a dobândi aptitudini, cunoștințe și competențe antreprenoriale. Pe această bază, învățământul secundar oferă cursuri de cultură antreprenorială (două ore pe săptămână în școlile generale și tehnice, o oră pe săptămână în școlile vocaționale).



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Olanda Ministerul Afacerilor Economice sprijină, printre altele, dezvoltarea metodelor și materialelor suport de curs, organizarea de seminarii, training pentru profesori, etc. Scopul este de a încuraja preluarea acestor exemple de bune practici și de către alte școli.

Un alt exemplu de încurajare a antreprenoriatului este dat de faptul că în anul 2005 a fost organizată o zi specială în care 250 de antreprenori au ținut cursuri la mai multe școli din țară.

Irlanda În conformitate cu programa școlară stabilită, sunt introduse programe cum ar fi "Transition Year", „Leaving Certificate Vocational Programme” și „Leaving Certificate Applied”, care oferă studenților oportunitatea de a experimenta cultura antreprenorială.

Astfel de programe pot pune un accent special pe învățarea practică, prin gestionarea efectivă a unei afaceri, permițând elevilor să conducă mini-companii.

Germania În Sistemul German de Formare Profesională (așa-numitul "Dual System"), în condițiile în care formarea are loc atât în școală, cât și în cadrul unei firme, în "Faza de Master", tinerii sunt învățați cum să înființeze propriile lor companii. Această metodă de formare profesională are ca scop nu numai dobândirea competențelor manageriale necesare, ci și dezvoltarea competențelor și aptitudinilor antreprenoriale ale elevilor.

Cultura antreprenorială în școlile vocaționale

Austria Educația antreprenorială este o componentă a programei naționale pentru școlile gimnaziale tehnice și pentru cele vocaționale. Școlile și colegiile cu specific 'Business Administration' oferă cea mai importantă cotă de educație antreprenorială. În aceste școli, antreprenoriatul este atât un principiu didactic, cât și o materie în sine. Au fost create module cu caracter specific, precum "Demararea și managementul unei afaceri" și "Antreprenoriat și management". Au participat circa 10.000 de elevii pe an. De asemenea, a fost asigurată instruirea necesară pentru cadrele didactice.

Belgia Network for Training Entrepreneurship Belgia are ca obiectiv creșterea gradului de integrare socială și profesională a tinerilor. Obiectivele specifice se referă la sprijinirea tinerilor în scopul dobândirii unei atitudini pozitive față de muncă, integrării profesionale pe termen lung, realizării de investiții pentru studii și instruire. Conceptul se bazează pe transferul de cunoștințe din mediul de afaceri, prin intermediul unor cursuri interactive. Aceste cursuri au loc în cadrul școlilor vocaționale și în afara sistemului școlar.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Cultura antreprenorială în învățământul universitar

Marea Britanie Scopul Provocării Științei Întreprinderii este de a stabili în cadrul universităților o rețea de centre finanțate de către guvern specializate în corelarea studiilor antreprenoriale cu știința și tehnologia. Centrul Științei Întreprinderii își propune încurajarea cercetării și a ideilor noi; stimularea antreprenoriatului științific; includerea predării cursurilor de afaceri în programa de învățământ științifică și de inginerie; activarea ca centru de excelență pentru transferul și exploatarea cunoștințelor și expertizei științifice. De asemenea, Centrul Științei Întreprinderii promovează cooperarea între mediul academic și cel de afaceri cu scopul de a asigura exploatarea comercială a inovației tehnologice. Aceste centre cooperează cu departamentele de conducere în domeniul cercetării din cadrul instituțiilor proprii și primesc suport considerabil din partea liderilor de afaceri și antreprenorilor.

Irlanda În cadrul Institutului Tehnologic Dundalk, educația antreprenorială se predă în peste 12 cursuri diferite, la nivel universitar și postuniversitar, de către 5 departamente academice diferite. Astfel, fiecare student al institutului are oportunitatea participării la module dedicate acestui domeniu.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

4 Situația actuală a antreprenoriatului în România

4.1 Antreprenorul român

Conform studiului realizat de INS, în anul 2007¹, profilul întreprinzătorului român poate fi prezentat astfel: bărbat tânăr, sub 40 de ani, absolvent de liceu sau facultate, fiind angajat al altor firme înainte de a își începe afacerea. Un alt studiu, realizat de Institutele de Statistică din 13 țări ale UE, incluzând și România și Bulgaria, a analizat profilul întreprinzătorilor care și-au deschis afaceri în 2002, le-au condus singuri și erau încă activi în 2005.

În România, peste 74% dintre întreprinzătorii bărbați au mai puțin de 40 de ani. Procentajul femeilor întreprinzătoare care și-au deschis afaceri reprezintă 35,40%, față de 64,6% întreprinzători bărbați.

Și la nivelul anului 2008 în România predomină antreprenoriatul masculin, numărul bărbaților implicați în activități antreprenoriale excedând pe cel al femeilor în toate regiunile geografice ale țării, conform studiului CEBR².

Majoritatea noilor întreprinzători locuiesc în mediul urban, 75,4% și doar 24,6% locuiesc în mediu rural.³ Regiunile țării care prezintă cele mai înalte nivele de activitate antreprenorială sunt⁴:

- Capitala (București și județul Ilfov), cu 19% dintre bărbați și 24% dintre femei,
- Zona de Nord Est (Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui) cu 15% atât pentru bărbați, cât și pentru femei,
- Zona de Sud Est (Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea), cu 15% dintre bărbați și 10% dintre femei.

Din analiza distribuției geografice se poate observa că și la nivelul anului 2008 în România predomină antreprenoriatul masculin, numărul bărbaților implicați în activități antreprenoriale excedând pe cel al femeilor în toate regiunile geografice ale țării.

¹ Conform site-ului www.insse.ro, următorul studiu referitor la profilul întreprinzătorului român va fi realizat de INS anul acesta

² CEBR, Antreprenoriatul feminin în România, decembrie 2009

³ Conform studiului INS, 2007

⁴ CEBR, Antreprenoriatul feminin în România, decembrie 2009



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



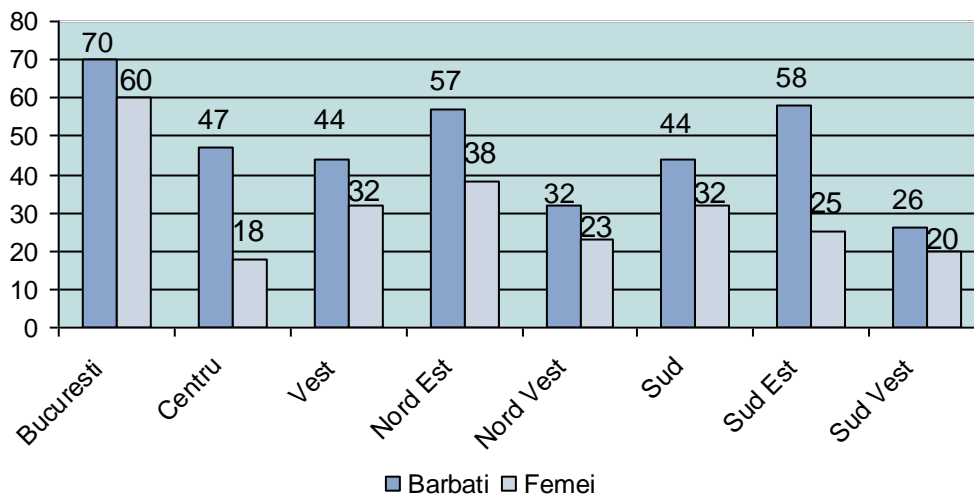
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Distributia geografica a intreprinzatorilor



Din punct de vedere al studiilor, 40,4% au studii postliceale sau universitare. Categoria întreprinzătorilor cu studii primare reprezintă 3,2%, iar categoria celor cu studii vocaționale reprezintă aproximativ 20%. Începând cu anul 2000, categoria întreprinzătorilor cu studii universitare a cunoscut o creștere continuă, în timp ce procentul celor cu studii primare a scăzut. Astfel, per ansamblu, noii întreprinzători au o educație formală mai ridicată.

Din punct de vedere al experienței anterioare a noilor întreprinzători, studiul a arătat o lipsă a experienței manageriale. Numai 1,2% dintre aceștia au experiență managerială anterioară și 13,5% au pregătire tehnică. Jumătate dintre noii întreprinzători au fost angajați anterior deschiderii propriei afaceri.

Procentajul noilor firme care reușesc să rămână active după primul an de activitate se înscrie în aria 55 – 70%.

Aceste cifre nu sunt legate de nivelul de educație sau de experiența anterioară. Majoritatea firmelor noi întâmpină greutăți în obținerea de contracte comerciale (62,7%), privind cererea sau oferta (20,5%) sau ambele (42,2%). În ceea ce privește cererea, noile companii se confruntă cu probleme financiare, în special lipsa de resurse (78%), acces redus la creditare (37%) sau lipsă de clienți (34,4%). În ceea ce privește oferta, noii întreprinzători consideră că problemele lor derivă din constrângerile concurenței pe piață (75%) și din lipsa resurselor clienților potențiali (60%).

Comparând aceste rezultate cu studiul european, Schrör H, 2006, pot fi remarcate diferențe între profilul întreprinzătorului român și cel al întreprinzătorului european.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Întreprinzători români/europeni		
Criteriul	România	UE
Experiența managerială anterioară	1,20%	24,00%
Studii universitare	40%	20%
Studii medii	20%	42%
Studii postliceale	30%	11%
Femei	35,40%	28%
Bărbați	64,60%	78%

Sursa: studiu INS, 2007; studiu Schrör H, 2006

Astfel se înregistrează diferențe în ceea ce privește nivelul de educație. În țările UE, procentajul noilor întreprinzători cu studii universitare (20%) este mai mic decât în România (40%). În cazul întreprinzătorilor cu studii medii, procentajul întreprinzătorilor europeni (42%) este superior celui al întreprinzătorilor români (20%). Întreprinzătorii cu studii postliceale reprezintă 11% în UE și peste 30% în România. Conform acestor date, nivelul educațional în România este superior celui din UE și dificultățile întâmpinate în conducerea afacerilor pot fi explicate prin lipsa experienței și nu prin lipsa educației.

De asemenea, există diferențe din punct de vedere al raportului femei/bărbați întreprinzători: în UE femeile reprezintă 28%, iar bărbații 72%, în timp ce în România femeile reprezintă 35,4%, iar bărbații 64,6%. Această diferență poate fi justificată prin programele naționale inițiate de guvernul României dedicate încurajării femeilor să își deschidă propriile afaceri.

Numărul relativ mare de întreprinderi mici și mijlocii create în România în fiecare an, reprezintă un indicator relevant al unui spirit antreprenorial dinamic, din punct de vedere al motivației pentru a porni propria afacere. Însă rata ridicată a societăților noi intrate în faliment, demonstrează existența unor deficiențe în cultura antreprenorială, antreprenorii se concentrează în cea mai mare parte pe înființarea societăților și ignoră aspectele importante legate de sustenabilitatea lor.

Astfel, fenomenul de antreprenariat este caracterizat în România prin două aspecte: rată ridicată de creare de noi societăți, dar și un procent mare de întreprinderi falimentate. Aceste două aspecte apar ca urmare a procedurilor relativ simple de înregistrare a unei noi afaceri, pe de o parte, și pe de altă parte, a lipsei de experiență a întreprinzătorilor.

Problemele cu care se confruntă întreprinzătorii din România sunt diverse: financiare, lipsa resurselor, întâzieri la plată și alte constrângeri. Acestea ar putea fi depășite prin educarea antreprenorială a proprietarilor de afaceri.

Din studiul efectuat de CEBR privind activitățile antreprenoriale în România, 2008 reies următoarele caracteristici:

- experiența anterioară este importantă pentru persoanele implicate în pre-inițierea activității



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

de întreprinzător; prin activitățile de pre-inițiere a activităților se înțelege elaborarea planului de afaceri, căutarea unei surse de finanțare, etc.;

- noii antreprenori (proprietarii sau co-proprietarii unei afaceri aflată de 3 ani pe piață) sunt în general persoane tinere cu puțină experiență profesională;
- persoanele mai în vârstă sunt mai implicate în activitățile de pre-inițiere; cu toate acestea, cea mai mare parte dintre noii antreprenori au vârsta cuprinsă între 26 și 35 de ani;
- încrederea în sine, în propriile aptitudini antreprenoriale stau la baza inițierii activității de întreprinzător;
- teama față de un eventual eșec în afaceri este o constrângere a antreprenoriatului;
- prezența unui exemplu de antreprenoriat în cercul social al individului pot contribui de asemenea la declanșarea inițiativelor antreprenoriale.

În 2007, în urma analizei antreprenoriatului feminin realizat de Centrul de Antreprenoriat și Cercetare de Afaceri s-au evidențiat următoarele caracteristici:

- Comparat cu întreprinzătorii bărbați, femeile dispun de mai puține modele antreprenoriale care să le inspire și să le stimuleze ca și întreprinzători;
- În 47% din firmele înființate de femei, acestea sunt proprietar unic;
- Femeile tind să înființeze afaceri de dimensiuni mai mici decât cele înființate de bărbați;
- Firmele înființate de femei antreprenor cresc mai rapid decât cele înființate de bărbați.

Profilul antreprenoarelor in 2007			
	Intreprinzatori potentiali	Noi intreprinzatori	Proprietari IMM
Varsta (ani)	35	34	37
Experienta in management (% din total)	62%	51%	57%
Experienta in munca (ani)	8	8	11

Sursa: Centre for Entrepreneurship & Business Research

Se consideră drept întreprinzători potențiali acele persoane care nu au încă o afacere proprie, însă sunt implicați în una sau mai multe dintre activitățile premergătoare demarării afacerii (ca de exemplu, crearea unui plan de afaceri, căutarea de surse de finanțare, etc) fără a avea însă vreun câștig financiar de pe urma lor.

Noii întreprinzători sunt persoanele proprietari de afaceri înființate și care au operat pe piață în ultimele 24 de luni.

Cercetările în domeniul antreprenorial indică existența unei relații între nivelul activității antreprenoriale – frecvența cu care într-o economie se crează noi întreprinderi – și creșterea economică.

În general se consideră că nivelul activității antreprenoriale într-o țară sau regiune afectează pozitiv creșterea economică a țării sau regiunii respective. Cu alte cuvinte, cu cât activitatea



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

antreprenorială este mai intensă cu atât este mai probabil ca aceasta să aibă efecte benefice asupra economiei în general. Această idee stă la baza inițiativelor guvernamentale pentru dezvoltarea și implementarea unor politici publice de susținere și încurajare a activității antreprenoriale la nivelul țărilor și regiunilor.

Deși femeile încă reprezintă o minoritate a antreprenoriatului, în ultimii ani s-a observat o creștere considerabilă la nivel mondial a numărului de femei care își demarează și conduc o afacere proprie.

În urmă cu aproape șase ani OECD a recunoscut antreprenoriatul feminin ca fiind un potențial de creștere economică, fapt care a generat o creștere a interesului acordat acestui grup de antreprenori concretizat, în majoritatea cazurilor, prin crearea și implementarea de politici publice care să încurajeze implicarea femeilor în afaceri. Ideea de bază care motivează crearea unor astfel de politici este destul de evidentă: dacă noile afaceri create de către bărbați contribuie pozitiv la creșterea economică același potențial trebuie să îl aibă și noile firme create de către femei.

4.2 Programele și proiectele guvernamentale

Încurajarea spiritului antreprenorial și sprijinirea activităților de acest gen au reprezentat o preocupare constantă la nivelul autorităților publice din România.

Dezvoltarea culturii antreprenoriale și sprijinirea întreprinzătorilor prin servicii de consultanță și training au fost prevăzute ca măsuri în cadrul strategiei pentru sprijinirea sectorului IMM-urilor, în perioada 2004 – 2008.

Guvernul a desfășurat următoarele programe în vederea promovării culturii antreprenoriale:

- Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START;
- Programul pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager;
- Programul UNCTAD EMPRETEC România pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii;
- Program pentru educarea și informarea comercianților.

Pe lângă aceste programe, au fost derulate și altele care au avut componente antreprenoriale:

- Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri;
- Programul pentru organizarea Târgului Național Cooperatist – TINCOOP;
- Programul pentru organizarea Târgului pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii – TIMM;
- Programul Junior Achievement România;
- Proiectul Econet;



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- Proiectul "Marca de calitate în firma de exercițiu";
- Proiectul Business Plan;
- Târgul Absolvenților.

Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START

Obiectiv: susținerea implicării tinerilor în structuri economice private, prin facilitarea accesului acestora la finanțare în sectoarele economice prioritare.

Programul urmărește:

- sprijinirea demarării și dezvoltării firmelor nou-înființate (start-up-uri) prin facilitarea accesului acestora la finanțare;
- stimularea înființării de noi microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri);
- creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare;
- dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale, în rândul tinerilor, bazate pe cunoașterea și gestionarea optimă a resurselor, în vederea adaptării rapide la rigorile determinate de globalizarea piețelor și integrarea României în Uniunea Europeană.

Beneficiarii programului sunt tineri cu vârste între 18 și 35 de ani, absolvenți de studii superioare sau liceale, angajați pe cont propriu, persoane fizice autorizate sau întreprinzători din categoria microîntreprinderilor, cu un istoric de desfășurare a activităților economice de producție sau prestare de servicii de cel puțin un an.

Programul pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager

Obiectiv: promovarea un sistem care să faciliteze mobilitatea femeilor pe piața muncii și să le ajute să se implice în structurile economice private, în același timp menținând echilibrul între familie și profesie.

Scopurile sunt:

- Să stimuleze munca pe cont propriu;
- Să dezvolte spiritul antreprenorial printre femei;
- Să crească nivelul de informare despre antreprenoriatul feminin;
- Să crească numărul de femei întreprinzător în cadrul comunității de afaceri;
- Să creeze noi firme;
- Să înlănească accesul egal la economia bazată pe cunoaștere.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Programul UNCTAD EMPRETEC România pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii

Obiectiv: Dezvoltarea metodelor moderne de afaceri a potențialilor antreprenori prin sprijinul acordat acestora și consultanță de calitate pentru creșterea productivității și competitivității IMM.

Grupul țintă al programului include antreprenori existenți sau potențiali, precum și top managerii, inclusiv specialiști din organizații publice sau private presupuși a se comporta de o manieră antreprenorială sau managerială.

Programul UNCTAD/EMPRETEC România își propune:

- Identificarea întreprinzătorilor de succes;
- Dezvoltarea competențelor antreprenoriale și a capacității manageriale;
- Sprijin și consultanță de calitate pentru creșterea productivității și competitivității;
- Dezvoltarea metodelor moderne de afaceri;
- Încurajarea schimbului de experiență și a dezvoltării relațiilor pe plan local dar și la nivel internațional;
- Sprijin în stabilirea parteneriatului de afaceri cu companii din lumea întreagă; dezvoltarea exporturilor;
- Asistență și sprijin în obținerea de finanțări.

Produsul de bază oferit participanților la program este atelierul de lucru pentru dezvoltarea competențelor personale antreprenoriale dezvoltat de Universitatea Harvard împreună cu Management Systems International și McBeer & Co, două firme americane de consultanță.

Program pentru educarea și informarea comercianților

Obiectiv: sprijinirea agenților economici, persoane fizice sau juridice autorizate, care desfășoară activități de comercializare a produselor și serviciilor de piață, prin facilitarea accesului acestora la cursuri de pregătire și specializare profesională, achiziționarea de aparate de marcat electronice fiscale, susținerea utilizării mijloacelor moderne de evidență a gestiunii și promovarea activității, pentru creșterea gradului de instruire a comercianților, alinierea activității de comerț la exigențele UE și asigurarea unor servicii de calitate consumatorilor.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri

În vederea implementării strategiei privind susținerea și dezvoltarea rețelei de incubatoare de afaceri, Guvernul României a aprobat Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri. Printre obiectivele principale ale programului se numără crearea unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării și creșterii IMM-urilor și promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea performanțelor manageriale.

Crearea acestor structuri de sprijinire a afacerilor se realizează la inițiativa mediului de afaceri local și a administrației locale sau unei alte instituții/organizații reprezentative pe plan local. Prin aceasta se urmărește stimularea creșterii economice pe plan local și crearea de oportunități de angajare pentru forța de muncă locală, furnizarea de cursuri de pregătire în domeniul antreprenorial pentru debutanții în afaceri, astfel încât aceștia să câștige stabilitate pe o piață competitivă după ce părăsesc incubatorul.

Guvernul României va continua susținerea infrastructurilor de afaceri de interes național într-o manieră integrată, prin intermediul POS CCE: Axa Prioritară 1 – Un sistem inovativ și eco-eficient de producție, Domeniul major de intervenție D.1.3 – Dezvoltarea durabilă a antreprenariatului – Operațiunea 1.3.1 – Dezvoltarea structurilor de sprijin de afaceri (SSA) de interes național și internațional – poli de competitivitate, care a fost lansată în cursul anului curent.

Programul pentru organizarea Târgului Național Cooperatist – TINCOOP

Obiectiv: susținerea societăților cooperative, promovarea spiritului antreprenorial, stimularea dezvoltării afacerilor, precum și creșterea numărului de locuri de muncă din domeniul cooperatist, prin promovarea produselor, serviciilor și altor oportunități de afaceri ale cooperăției pe piețele naționale și internaționale, pentru îmbunătățirea performanțelor economice și tehnice ale societăților cooperative.

Programul urmărește:

- a) facilitarea contactelor dintre societățile cooperative și mediul de afaceri prin îmbunătățirea accesului acestora la informații de piață și la valorificarea optimă a acestor informații;
- b) promovarea produselor și serviciilor specifice ale cooperăției pe piețele interne și externe;
- c) creșterea numărului locurilor de muncă în societățile cooperative prin stimularea dezvoltării afacerilor, creșterea numărului societăților cooperative de succes și **dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale.**

În cadrul edițiilor regionale TINCOOP se pot desfășura acțiuni în scopul creșterii numărului întreprinzătorilor de succes și a competențelor antreprenoriale, îmbunătățirii performanțelor



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

economice și tehnice ale societăților cooperatiste, precum și al promovării produselor și serviciilor românești, cum ar fi:

- organizarea de seminarii, mese rotunde, ateliere de lucru și prezentări;
- editarea și diseminarea de materiale informative referitoare la inițierea și dezvoltarea afacerilor.

Programul pentru organizarea Târgului pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii – TIMM

Târgul pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, derulat sub emblema "Start și performanță în afaceri" este organizat după modelul unor țări din UE, adresat îndeosebi întreprinderilor cu mai puțin de cinci ani de la înființare.

TIMM are menirea de a crea spațiul și cadrul pentru dezvoltarea sectorului IMM, întrucât nu se adresează doar IMM deja înființate, ci și persoanelor care au idei de afaceri și caută mijloace tehnice și financiare pentru a și le pune în practică.

Segmentul țintă al TIMM: IMM-uri deja înființate, persoanele care au idei de afaceri și caută mijloace tehnice și financiare de realizare.

TIMM reprezintă o platformă de comunicare a potențialilor întreprinzători și a celor care au intrat deja în afaceri, cu instituțiile publice și furnizorii de servicii publice și private, care le pot oferi asistență pentru înființarea și dezvoltarea întreprinderii.

Evenimentele sunt gândite în scopul asigurării accesului la informații legate de mediul de afaceri, tinerilor absolvenți, elevilor, studenților sau antreprenorilor participanți la TIMM, structurate având în vedere cele mai importante momente din existența unei întreprinderi: inițiere, dezvoltare, training.

- Seminarii pentru inițiere în afaceri: Aspecte juridice și formalități la înființarea unei firme, De la idee la afacere – identificarea nișelor de piață, Pași spre înființarea unei firme, Cum lansăm o afacere de succes, Cercetarea pieței, Alegerea sediului, Incubatoarele ca punct de pornire în antreprenariat, Cum funcționează franciza, Conducerea și motivarea angajaților, Impactul noilor tehnologii asupra IMM etc.
- Seminarii pentru dezvoltarea afacerii: Managementul performanței, Managementul riscului, Comunicarea cu clienții, Noul cod al muncii, Soluții pentru susținerea IMM exploratoare, Succesul și insuccesul în marketing, Sisteme de management a calității, Pregătirea elevilor și studenților în vederea înființării unei firme etc.
- Seminarii training: Avantajele trainingului în dezvoltarea firmei, Managementul proiectelor, Organizare, planificare, control, Managementul timpului, Finanțarea IMM prin capitalul de risc.
- Mese-rotunde: Oportunități de dezvoltare la nivel regional, Cultura antreprenorială, Importanța cercetării-dezvoltării pentru IMM, Investiții în zonele rurale, Importanța sectorului IMM în contextul integrării României în UE, Experiențe privind stimularea IMM în țările UE, cu prezentarea unor programe bilaterale etc.
- Atelier de lucru: Planul de afaceri.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Programul Junior Achievement România

Programul Junior Achievement România este o organizație non-profit fondată în anul 1993, parte a Junior Achievement Worldwide SUA și Junior Achievement - Young Enterprise Europa.

Misiunea organizației este să inspire și să pregătească tânăra generație pentru a reuși în economia de piață.

Programul "Junior Achievement Romania" a fost rezultatul Protocolului privind implementarea în învățământul public preuniversitar și universitar a Programului de educație economică și antreprenorială realizat de către MEC și Junior Achievement România (JAR). Programul se înscrie pe aria curriculară Om și Societate – Educație economică și antreprenorială, Consiliere profesională și/sau vocațională. Rolul său este de a deschide comunității civice și de afaceri din România oportunitatea de implicare, cu condiția respectării normelor de etică și profesionalism în educația viitoarei generații.

În acest sens, a fost elaborat un curriculum formal, destinat disciplinei Educație Economică și Antreprenorială, a fost elaborată o programă destinată interacțiunii dintre teorie și practică, în scopul creșterii eficienței aplicării programului și actului de predare – învățare, precum și un caiet de programe și proiecte de tip "learning by doing".

În cadrul acestui protocol, în mai multe universități din țară s-au derulat o serie de cursuri de profil, de economia (Lumea afacerilor, Conexiuni, Business Class), economia (Programe de simulare managerială pe computer, Programe on line), programe care au suscit un interes deosebit din partea mediului universitar pentru educația antreprenorială și au determinat cuprinderea acestor cursuri în planurile de învățământ ale universităților.

Proiectul Econet

Conceptul "Firma de exercițiu"

Firma de Exercițiu/ Întreprinderea Simulată - reprezintă o metodă interactivă de învățare pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, o concepție modernă de integrare și aplicare interdisciplinară a cunoștințelor, o abordare a procesului de predare-învățare care asigură condiții pentru probarea și aprofundarea practică a competențelor dobândite de elevi/studenti în pregătirea profesională.

Introducerea metodei de învățare prin firma de exercițiu, în învățământul profesional și tehnic din România s-a realizat, începând cu anul 2001, printr-un proiect inițiat în cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est și desfășurat de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) din România în colaborare cu Ministerul Educației și Culturii și Kulturkontakt din Austria - **proiectul ECONET**.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Pornind de la rezultatele obținute, Ministerul Educației Cercetării și Tineretului, a luat decizia strategică de a disemina pe plan național această metodă de predare-învățare.

Astfel, în perioada 2001-2004, metoda a fost implementată în cadrul instruirii practice în 10 școli incluse în proiectul ECONET⁵. Cele 10 școli pilot în proiectul ECONET sunt:

- 1 Colegiul Economic „F.S.Nitti” Timișoara,
- 2 Colegiul Economic „Th.Costescu” Drobeta Turnu Severin,
- 3 Colegiul Economic „Ion Ghica” Brăila,
- 4 Colegiul Economic Arad,
- 5 Colegiul Economic „Nicolae Titulescu” Baia Mare,
- 6 Colegiul Economic „Iulian Pop” Cluj-Napoca,
- 7 Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași,
- 8 Colegiul Economic „Transilvania” Tg. Mureș,
- 9 Colegiul Economic „George Barițiu” Sibiu,
- 10 Colegiul Economic „Maria Teiuleanu” Pitești.

Rezultatele obținute au permis extinderea utilizării metodei “firmă de exercițiu” la nivelul tuturor unităților de învățământ cu profil servicii, prin introducerea conținuturilor specifice în curriculumul național, în anul școlar 2006-2007⁶.

În Români, întreprinderile simulate sunt integrate rețelei naționale a firmelor de exercițiu/întreprinderilor simulate coordonate de **ROCT- Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/Întreprinderilor Simulate din România (Romanian Coordination Centre of Training Firms)**⁷.

ROCT este departament al Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și are următoarele atribuții:

- Înregistrează firmele de exercițiu/întreprinderile simulate din învățământul preuniversitar și superior din România, conform procedurilor de înregistrare ale unei firme reale.
- Coordonează activitatea rețelei naționale a firmelor de exercițiu/întreprinderilor simulate din România, prin:
 - Simularea activităților desfășurate de Camera de Comerț și Industrie a României și Registrul Comerțului;
 - Simularea activităților băncii virtuale pentru activități de decontare interne și internaționale;
 - Simularea activităților referitoare la plata asigurărilor sociale și de sănătate, a impozitelor și taxelor, conform legislației în vigoare;

⁵ În baza Ordinului MEC nr. 4508/2001

⁶ În baza Ordinului MEC 3172/2006

⁷ Care funcționează în concordanță cu prevederile OMECT nr. 5109 din 25.08.2008.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- Organizarea de activități în scopul formării cadrelor didactice cu privire la firmele de exercițiu/întreprinderile simulate;
- Organizarea și participarea la manifestări și proiecte internaționale legate de activitatea firmelor de exercițiu/întreprinderilor simulate;
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici;
- Elaborarea materialelor didactice pentru firmele de exercițiu/întreprinderile simulate;
- Diseminarea informațiilor cu privire la oportunitățile de parteneriat pe piața internațională a firmelor de exercițiu/întreprinderilor simulate de afaceri din largi străinătate.
- Reprezintă firmele de exercițiu/întreprinderile simulate din rețeaua internațională EUROOPEN;
- Monitorizează și evaluează activitatea firmelor de exercițiu/întreprinderilor simulate din rețeaua națională;
- Informează Ministerul Educației, Cercetării și Inovării cu privire la activitatea desfășurată.

ROCT asigură toate activitățile care simulează mediul extern al unei întreprinderi reale.

Situația evoluției firmelor de exercițiu din învățământul preuniversitar din România

Situația evoluției firmelor de exercițiu din învățământul preuniversitar din România							
Indicatori	An școlar 2002-2003	An școlar 2003- 2004	An școlar 2004- 2005	An școlar 2005- 2006	An școlar 2006- 2007	An școlar 2007-2008	An școlar 2008-2009
Numar firme nou infiintate	99	249	230	122	402	488	403
Numar firme reinregistrate	18	78	76	233	249	402	438
Clasificare dupa obiect de activitate:							
Numar firme existente	117	327	306	355	651	890	841
- comert	66	185	156	177	290	350	315
- turism	16	25	83	90	158	230	251
- productie	4	3	-	-	-	-	-
- banci locale	3	-	-	-	-	-	-
- alte servicii	28	114	67	88	202	310	275
Numar scoli	32	58	66	63	128	146	154
Numar orase	28	46	47	45	81	98	104



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- În cadrul proiectului de cooperare ECO-NET – “Stabilirea unei Rețele Regionale de Învățământ Economic la Nivel Politic și Educațional” desfășurat între Ministerul Educației și Cercetării din România, Ministerul Educației și Culturii Austria și Kulturkontakt Austria, pentru anul școlar 2006-2007 este prevăzută realizarea unor activități de diseminare a rezultatelor proiectului și de extindere a conceptului Firmă de Exercițiu pentru formarea spiritului antreprenorial al adulților.
- Activitățile vor fi realizate cu ajutorul Kulturkontakt Austria și vor implica 8 unități de învățământ din rețeaua IPT cu profilul servicii care vor fi asistate pentru furnizarea de programe de formare pentru adulți prin utilizarea conceptului “Firma de Exercițiu”. Activitățile proiectului sunt programate a fi derulate în perioada aprilie 2007 – iunie 2008. În cursul anului 2007 (luna aprilie, octombrie și noiembrie) vor fi organizate 3 seminarii de formare adresate unităților de învățământ selectate.
- Începând cu anul școlar 2007-2008 s-a introdus în 15 școli pilot din țară conceptul de „marca de calitate în firma de exercițiu”.
- Școlile pilot au fost cele 10 școli ECO NET (Colegiul Economic „F.S.Nitti” Timișoara, Colegiul Economic „Th.Costescu” Drobeta Turnu Severin, Colegiul Economic „Ion Ghica” Brăila, Colegiul Economic Arad, Colegiul Economic „Nicolae Titulescu” Baia Mare, Colegiul Economic „Julian Pop” Cluj-Napoca, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași, Colegiul Economic „Transilvania” Tg. Mureș, Colegiul Economic „George Barițiu” Sibiu, Colegiul Economic „Maria Teiuleanu” Pitești) și cele 8 școli TRAFĂ selectate pentru utilizarea conceptului „firma de exercițiu” în formarea adulților (Colegiul Economic „A.D.Xenopol” București, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași, Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați, Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște, Colegiul Economic „Th.Costescu” Drobeta Turnu Severin, Colegiul Economic Arad).

Proiectul “Marca de calitate în firma de exercițiu”

- Începând cu anul școlar 2008-2009 la “marca de calitate în firma de exercițiu” pot participa firmele din toate școlile din România.
- Asigurarea calității în educație exprimă capacitatea unei organizații furnizoare de a oferi programe de educație în conformitate cu standardele anunțate.
- În cadrul firmelor de exercițiu, asigurarea calității are următoarele obiective:
 - Asigurarea și creșterea calității din activitatea firmelor de exercițiu;
 - Integrarea tuturor materiilor de predare în activitatea firmelor de exercițiu;
 - Prezentarea activității firmelor de exercițiu în afară (agenți economici, diferiți parteneri ai școlii);
 - Acordarea certificatului „Marca de calitate a FE”.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- Certificatul „marca de calitate” va fi elaborat pe două niveluri, pentru firma de exercițiu nivel II (de bază) și firma de exercițiu nivel I (avansată).

Proiectul Business Plan

Introducerea Competiției **BUSINESS PLAN** începând cu anul școlar 2008-2009 vine în sprijinul dezvoltării competențelor antreprenoriale ale elevilor, facilitând corelarea pregătirii teoretice cu pregătirea practică a elevilor.

Competiția se adresează tuturor firmelor de exercițiu înregistrate/reînregistrate în anul școlar 2008-2009 la Centrala Rețelei Întreprinderilor/Firmelor de Exercițiu din România –ROCT⁸.

În raport cu competențele care se pot dobândi prin firma de exercițiu, competiția **BUSINESS PLAN** facilitează:

- Valorificarea spiritului antreprenorial, a inițiativei stimulate prin firma de exercițiu (virtual), în condiții reale;
- Familiarizarea elevilor cu activitățile specifice mediului bancar real (back-office, front-office, casierie, etc.);
- Asumarea riscului, utilizând instrumentele specifice managementului riscului;
- Dezvoltarea unor competențe necesare unui întreprinzător dinamic: gândirea critică, luarea deciziilor, asumarea responsabilităților, auto-organizarea și auto-evaluarea resurselor individuale;
- Promovarea colaborării dintre firmele de exercițiu și mediul economic real;
- Încurajarea competiției, competitivității firmelor de exercițiu implicate .

Activitățile legate de implementarea, monitorizarea și evaluarea competiției se vor desfășura pe baza unui calendar al activităților care vizează:

- decembrie 2008 – elaborarea metodologiei de desfășurare a Competiției BUSINESS PLAN;
- ianuarie 2009 - publicarea metodologiei de desfășurare a Competiției BUSINESS PLAN pe pagina web a CNDIPT și pe pagina web a ROCT;
- februarie 2009 – desfășurarea procesului de selecție la nivelul unităților de învățământ;
- martie 2009 - vizite ale managerilor financiari din firmele de exercițiu în sucursalele Raiffeisen din regiunea pe raza căreia își desfășoară activitatea;
- aprilie 2009 - desfășurarea procesului de evaluare a proiectelor BUSINESS PLAN de către comisiile de jurizare constituite la nivel regional; procesul de evaluare se va desfășura cu implicarea ISJ și ISMB;
- mai 2009 - desfășurarea procesului de evaluare a proiectelor BUSINESS PLAN de către comisiile de jurizare constituite la nivel național;

⁸ www.roct.ro



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- iunie 2009 – premierea celor mai bune proiecte BUSINESS PLAN în cadrul Târgului Internațional al Firmelor de Exercițiu ROTIFE 2009.

Parteneri Implicati

- Raiffeisen Bank România
- KulturKontakt Austria
- Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului - Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic - Centrala Națională a Întreprinderilor simulate/ Firmelor de Exercițiu -ROCT

Târgul Absolvenților

Târgul Absolvenților – International Graduate Fair este organizat în parteneriat cu MEC, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, precum și cu The World Educate Business Association – WEBA. Târgul constă într-o platformă completă (on-site și online) destinată accesului tinerilor la piața muncii și la procesul educațional. Evenimentul (on-site) se va desfășura la Palatul Parlamentului, în perioada 7-8 mai 2010.

Proiecte de programe pentru învățământul primar (clasa a I-a – a IV-a) aria curriculară: om și societate disciplina: educație economică și antreprenoriat

Comunitatea noastră (clasa a III-a) este un curs opțional din aria curriculară: Om și societate Clasa: a III-a, durata: un semestru sau 1 an școlar, număr de ore pe săptămână: 1 oră/săptămână.

4.3 Fonduri structurale dedicate culturii antreprenoriale

Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice - POS CCE

Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice Axa Prioritară 1 – Un sistem inovativ și eco-eficient de producție, DMI D.1.3 – **Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului** vizează dezvoltarea și inovarea bazei antreprenoriale prin asigurarea infrastructurii logistice și accesul IMM la serviciile de consultanță calificate, precum și prin furnizarea de servicii integrate pentru afaceri.

Începând cu anul 2007, IMM-urile pot achiziționa servicii de consultanță calificate (mai puțin



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

serviciile de consultanță pentru activități curente precum contabilitatea sau serviciile juridice) prin DMI 1.3 – Dezvoltarea durabilă a antreprenoriatului – Operațiunea 1.3.2 – Sprijin pentru consultanță acordat întreprinderilor mici și mijlocii. În cadrul primului apel de proiecte pentru această operațiune au fost depuse 178 proiecte, din care au fost aprobate 98 proiecte.

Programul Operațional Regional – POR

Programul Operațional Regional Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local, DMI. 4.1. - Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor, de importanță și DMI 4.3. - **Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor** vizează crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, de importanță regională și locală și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale regionale și locale, care să faciliteze crearea de noi locuri de muncă și creșterea economică durabilă.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – POS DRU

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane Axa Prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” are ca obiectiv general dezvoltarea rutelor flexibile de învățare pe tot parcursul vieții și creșterea accesului la educație și formare prin furnizarea unei educații inițiale și continue moderne și de calitate, incluzând învățământul superior și cercetarea. Eforturile întreprinse vor urmări creșterea atractivității educației și formării profesionale inițiale, dezvoltarea standardelor de pregătire profesională, creșterea eficacității parteneriatului în planificarea și furnizarea de formare profesională, creșterea capacității unităților din învățământul profesional și tehnic de a furniza programe de FPC și de educație a adulților, îmbunătățirea curriculum-ului din formarea profesională inițială, furnizarea competențelor specifice pentru dezvoltarea carierei și antreprenoriat, validarea învățării anterioare, dezvoltarea de rute flexibile de transfer și acces către niveluri superioare de educație (în special, accesul în învățământul superior), dezvoltarea unor legături mai strânse cu piața muncii și sprijin pentru creșterea implicării partenerilor sociali în formarea profesională, etc.

DMI 1.1 - Acces la educație și formare profesională inițială de calitate – acțiunile promovate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vizează modernizarea și restructurarea educației și formării profesionale inițiale. Operațiunea: sprijin pentru dezvoltarea educației antreprenoriale și a cetățeniei active.

DMI 1.2 - Calitate în învățământul superior – acțiunile promovate în cadrul acestui domeniu de intervenție vizează modernizarea și restructurarea învățământului superior. Operațiunea: sprijin pentru dezvoltarea rețelelor între universități, instituții de cercetare și companii, pentru dezvoltarea învățământului superior, promovarea antreprenoriatului, formarea continuă a cercetătorilor, stimularea și dezvoltarea carierei în cercetare.

DMI 1.5 - Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării - având în vedere gradul scăzut de valorificare a rezultatelor cercetării la nivelul activităților economice, prin intermediul structurilor de tip „spin off” și „spin out”, în cadrul fiecărui program doctoral sau



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

post-doctoral finanțat prin POS DRU, se va urmări dezvoltarea abilităților manageriale și antreprenoriale ale doctoranzilor și cercetătorilor.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane Axa Prioritară 3 - **Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor** are ca obiectiv general promovarea culturii antreprenoriale, flexibilității și adaptabilității prin sprijinirea forței de muncă și a întreprinderilor competente, pregătite și adaptabile. Domeniile majore de intervenție ale acestei AP sunt:

- 1 Promovarea culturii antreprenoriale;
- 2 Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității;
- 3 Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru parteneri sociali și societatea civilă.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane Axa Prioritară 5 - **Promovarea măsurilor active de ocupare** are ca obiectivul general facilitarea integrării pe piața muncii a șomerilor tineri și a șomerilor de lungă durată, atragerea și menținerea unui număr mai mare de persoane pe piața muncii, inclusiv în zonele rurale și sprijinirea ocupării formale.

Măsurile active de ocupare vor include programe de formare în domeniul antreprenoriatului pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, inclusiv din zona rurală și agricultura de subsistență, dându-le posibilitatea să devină activi pe piața muncii, să obțină cunoștințele de bază privind elaborarea unui plan de afaceri, legislația aplicabilă, aspecte de marketing, strategii orientate spre client etc.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane Axa prioritară 6 – **Promovarea incluziunii sociale, DMI 6.1 Dezvoltarea economiei sociale** – printre activitățile eligibile se numără și dezvoltarea și furnizarea programelor de formare pentru managerii întreprinderilor sociale și pentru specialiștii implicați în economia socială, în vederea dezvoltării cunoștințelor și competențelor necesare, cum ar fi planificarea unei afaceri, dezvoltarea spiritului antreprenorial, marketing și vânzări, management financiar etc.

4.4 Sistemul de educare și instruire antreprenorială

4.4.1 Reforma învățământului obligatoriu din România

Obiectivul strategic stabilit în cadrul Consiliului European de la Lisabona din 2000 urmărește ca Uniunea Europeană să devină în orizontul de timp 2010 „cea mai competitivă și mai dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de creștere economică durabilă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune și o mai mare coeziune socială”. Un factor important în atingerea acestui obiectiv este dezvoltarea educației. Prin urmare, Consiliul European de la Barcelona din 2002 a ratificat **planul detaliat de lucru pentru implementarea obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa pentru perioada 2001-2015**. Unul



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

dintre obiectivele strategice privind sistemul educațional este „Deschiderea sistemelor educaționale și de formare profesională” incluzând și dezvoltarea spiritului antreprenorial.

Preocupările privind adaptarea educației la cerințele în schimbare ale societății, precum și cele legate de aderarea la Uniunea Europeană, au condus la modificări importante ale structurii, organizării și administrării educației în România.

În vederea alinierii la cerințele Uniunii Europene, Ministerul Educației și Cercetării a decis adoptarea planului de lucru din 2002 prin implementarea „Reformei învățământului obligatoriu din România” în iunie 2003. Astfel, dezvoltarea culturii antreprenoriale a devenit unul din obiectivele reformei învățământului.

Deprinderile antreprenoriale oferă capacități pentru îmbunătățirea performanțele individuale și pentru diversificarea activităților companiei; ele contribuie, totodată, la crearea de locuri de muncă, atât în cadrul întreprinderilor deja existente – cu precădere IMM-uri – cât și în cazul micilor întreprinzători. A învăța cum să te adaptezi la schimbare și cum să fructifici vastul flux de informații existent sunt acum deprinderi generice pe care fiecare individ trebuie să le dobândească.

Luând în considerare schimbările și cerințele din mediul economic, Guvernul urmărește dezvoltarea mediului de afaceri prin cultivarea spiritului antreprenorial, îmbunătățirea infrastructurii pentru afaceri și încurajarea activităților economice care asigură folosirea optimă a resurselor umane și materiale existente pe plan local.

Dezvoltarea culturii antreprenoriale a fost introdusă ca unul din obiectivele principale ale „Strategiei dezvoltării învățământului preuniversitar 2001-2004” și în „Strategia învățământului superior românesc pentru perioada 2002-2004”.

Ulterior, noua „Strategie a Învățământului superior românesc pe perioada 2002-2010” prevede acțiuni care să conducă la o mai bună corelare a învățământului superior cu piața forței de muncă. Strategia subliniază necesitatea și importanța promovării conceptului de universitate antreprenorială și a inițiativei antreprenoriale. Legătura dintre universitate și mediul economico-social și cultural are o importanță deosebită asupra formării spiritului antreprenorial la studenți, care, ulterior terminării studiilor, pot intra direct în afaceri. În același timp, o universitate cu relații extinse în mediul său economic poate asigura mult mai bine un loc de muncă pe măsura pregătirii studenților.

Contribuția universităților antreprenoriale la dezvoltarea economică

În 2006 Comisia Europeană a publicat un comunicat privind cultivarea spiritului antreprenorial prin educație și învățare în care subliniază importanța promovării culturii antreprenoriale și creării unui mediu favorabil IMM-urilor. Numai universitățile antreprenoriale pot contribui direct la educație, cercetare și inovare în domeniul economic.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Universitatea antreprenorială este un vehicul pentru dezvoltare, o modalitate de a răspunde nevoilor societății: prin relevanța materiilor de studiu. Universitatea antreprenorială este mai flexibilă și mai competitivă în contextul economic actual, fiind orientată spre rezultate directe.

4.4.2 Programele școlare

În România, Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a introdus în curricula școlară discipline care vizează formarea acestei competențe cheie, la toate nivelurile de învățământ, gimnazial, liceal- filiera tehnologică, școală de arte și meserii, an de completare.

În învățământul primar și secundar, MEC a luat măsuri de promovare a spiritului antreprenorial la toate nivelurile, prin introducerea în curriculum a unor discipline noi legate de dezvoltarea spiritului de inițiativă și a capacității de orientare profesională, prin aprobarea de manuale alternative pentru disciplina „Educație Antreprenorială”, precum și prin continuarea programelor care contribuie la dezvoltarea culturii antreprenoriale.

Inițiativele MEC privind educația și instruirea întreprinzătorilor s-au concretizat în elaborarea de acte normative privind includerea noțiunilor despre antreprenoriat în curricula de bază din sistemul educațional.

Programa școlară în domeniul educației antreprenoriale urmărește următoarele direcții importante:

- dimensiunea descriptiv-informativă, vizând însușirea cunoștințelor despre inițierea, derularea și reușita unei afaceri;
- dimensiunea normativă, referitoare la însușirea unor cunoștințe privind normele juridice care reglementează inițierea și derularea unei afaceri;
- dimensiunea interogativ-reflexivă și valorizatoare, care are în vedere dezvoltarea capacității de reflecție critică asupra principiilor etice necesare în relațiile caracteristice unui mediu de afaceri;
- dimensiunea practică, urmărind formarea de atitudini și exersarea de comportamente democratice și antreprenoriale.

Programe școlare pentru Aria curriculară Consiliere și orientare clasele I-a IV-a și clasele a V-a – a VIII-a

Programele școlare pentru aria curriculară Consiliere și orientare (Dirigenție) particularizează următoarele domenii de competențe-cheie stabilite la nivel european:

- competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice;
- principiul „a învăța să înveți”;
- competențe digitale (bazate pe deprinderi de utilizare a tehnologiei pentru gestionarea informației și comunicarea electronică);



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

- competențe antreprenoriale.

Bugetul de timp alocat este de **0-1 ore/săptămână**.

Programa școlară pentru gimnaziu – educație economică

Educația economică în gimnaziu se poate realiza prin decizia școlii de a introduce disciplina Educație economică în aria curriculară „Om și societate” și alocându-i pentru predare-învățare o **oră pe săptămână**, timp de doi ani de studiu, de preferință, în clasele a VI-a și a VII-a.

Conținut: Risc și inițiativă. Spiritul antreprenorial

Programa școlară pentru clasa a IX-a școala de arte și meserii cultură civică/educație antreprenorială

Disciplinele “Cultură civică/antreprenorială” sunt prevăzute în Planul de învățământ pentru Școala de arte și meserii la clasa a IX-a, beneficiind de un buget de timp de **o oră pe săptămână**.

Competențe specifice	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> ■ Exemplificarea unor calități ale întreprinzătorului de succes; ■ Stabilirea, în cooperare cu ceilalți, a rolurilor proprii, actuale și de perspectivă; ■ Elaborarea unui plan de afaceri. 	<p>Individul – consumator și întreprinzător</p> <p>Individul ca întreprinzător:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Calități și competențe ale întreprinzătorului de succes; ■ Planul de afaceri.

Programa școlară pentru clasa a X-a școala de arte și meserii cultură civică/ antreprenorială

Disciplinele “Cultură civică/antreprenorială” sunt prevăzute în Planul de învățământ pentru Școala de arte și meserii la clasa a X-a numai la domeniul economic (comerț, alimentație publică și turism), beneficiind de un buget de timp de **o oră pe săptămână**.

Competențe specifice	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> ■ Utilizarea corectă a conceptelor specifice antreprenoriatului; ■ Identificarea prevederilor legislative referitoare la activitatea antreprenorială; ■ Utilizarea instrumentelor necesare studiului pieței; ■ Identificarea oportunităților pieței; ■ Evaluarea schimbărilor și tendințelor care 	<p>Inițierea și derularea unei afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Planul de afaceri și problemele aplicării acestuia; ■ Cadrul legislativ al activității antreprenoriale; ■ Instrumente necesare studierii pieței; ■ Resursele necesare derulării unei afaceri (financiare, materiale, umane);



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Competențe specifice	Conținuturi
<p>interven în mediul de afaceri;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Utilizarea adecvată și eficientă a resurselor; ■ Manifestarea inițiativei pe parcursul derulării unei afaceri; 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Obținerea produsului; ■ Promovarea produsului; ■ Evaluarea afacerii; decizii posibile referitoare la afacere: <ul style="list-style-type: none"> ● continuarea afacerii; ● dezvoltarea și diversificarea afacerii; ● lichidarea afacerii.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea riscurilor ce decurg din comportamentul în afaceri; ■ Aplicarea principiilor etice în relațiile cu angajații și cu partenerii; ■ Antrenarea angajaților în rezolvarea problemelor firmei; ■ Negocierea eficientă cu partenerii de afaceri; ■ Manifestarea responsabilității în raport cu angajații și cu partenerii; ■ Identificarea consecințelor activității antreprenorului asupra consumatorului și asupra mediului; ■ Implicarea în rezolvarea problemelor comunității. 	<p>Etica în afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Principii etice în relațiile cu angajații firmei; ■ Principii etice în relațiile cu partenerii de afaceri; ■ Protecția consumatorului; ■ Protecția mediului.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea unor tipuri de risc în situații diferite; ■ Elaborarea unor strategii de minimizare a riscurilor; ■ Identificarea elementelor comune și specifice ale reușitei în afaceri. 	<p>Risc și reușită în afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Riscul în afaceri: <ul style="list-style-type: none"> ● tipuri de risc; ● modalități de minimizare a riscului. ■ Modele de reușită în afaceri.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Programa școlară pentru clasa a XI-a educație antreprenorială

Disciplina Educație antreprenorială este prevăzută în planul cadru de învățământ pentru anul de completare, clasa a XI-a, la toate domeniile, cu excepția domeniilor Comerț, Turism și alimentație, beneficiind de un buget de timp de **o oră pe săptămână**.

Competențe specifice	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> ■ Utilizarea adecvată a conceptelor specifice antreprenoriatului; ■ Identificarea prevederilor legislative referitoare la activitatea antreprenorială; ■ Utilizarea unor instrumente adecvate pentru studierea fenomenelor specifice diferitelor piețe; ■ Identificarea oportunităților pieței; ■ Stabilirea, în cooperare cu ceilalți, a rolurilor proprii, actuale și de perspectivă, într-un mediu de afaceri; ■ Evaluarea schimbărilor și a tendințelor care intervin în mediul de afaceri; ■ Utilizarea adecvată și eficientă a resurselor, în funcție de caracteristicile mediului economico-social; ■ Evaluarea posibilităților de derulare a unei afaceri proprii și profitabile, luând în considerare interesele comunității. 	<p>I. Inițierea și derularea unei afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Incubația managerială; ■ Planul de afaceri și problemele aplicării acestuia; ■ Condițiile legislative ale activității antreprenoriale; ■ Instrumente necesare studierii pieței; ■ Resursele necesare derulării unei afaceri (financiare, materiale, umane); ■ Obținerea produsului; ■ Promovarea produsului; ■ Evaluarea afacerii; decizii posibile referitoare la afacere: <ul style="list-style-type: none"> ● continuarea afacerii ● dezvoltarea și diversificarea afacerii ● lichidarea afacerii.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea riscurilor ce decurg din comportamentul în afaceri; ■ Aplicarea principiilor etice în relațiile cu angajații și cu partenerii; ■ Antrenarea angajaților în rezolvarea problemelor firmei; ■ Utilizarea unor tehnici de negociere cu partenerii de afaceri; ■ Anticiparea consecințelor comportamentului responsabil în raport cu angajații și cu partenerii; ■ Identificarea consecințelor activității 	<p>II. Etica în afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Răspunderea în afaceri; ■ Principii etice în relațiile cu angajații firmei, cu partenerii de afaceri și cu instituțiile publice; ■ Protecția consumatorului; ■ Protecția mediului.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Competențe specifice	Conținuturi
<p>antreprenorului asupra consumatorului și asupra mediului;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea unor soluții alternative la problemele comunității, privind inițierea /derularea unei afaceri. 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea unor tipuri de risc în situații diferite, specifice inițierii și derulării unei afaceri; ■ Exemplificarea unor calități ale întreprinzătorului de succes; ■ Identificarea unor modalități posibile de minimizare a riscului în inițierea și derularea afacerilor; ■ Investigarea elementelor comune și specifice ale reușitei în afaceri. 	<p>III. Risc și reușită în afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Riscul în afaceri: <ul style="list-style-type: none"> - tipuri de risc - modalități de minimizare a riscului ■ Modele de reușită în afaceri; ■ General și particular în realizarea unei afaceri reușite.

Programa școlară pentru clasa a XII-a educație antreprenorială

Acest curriculum școlar este conceput pentru trunchiul comun, filiera tehnologică, toate specializările și are în vedere curriculum-ul nucleu (1 oră/săpt.).

Competențe specifice	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea faptelor, proceselor și conceptelor specifice sferei de activitate; ■ Identificarea și înțelegerea acțiunilor antreprenoriale; ■ Utilizarea instrumentelor adecvate pentru desfășurarea acțiunii; ■ Identificarea aptitudinilor întreprinzătorului. 	<p>Universul activității antreprenorului</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Rolul antreprenorului; ■ Relații antreprenoriale; ■ Condiții legislative în acțiunile antreprenoriale; ■ Caracteristici și aptitudini ale întreprinzătorului.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea propriilor aptitudini; ■ Aplicarea prevederilor legislative specifice; 	



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Competențe specifice	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea oportunităților pieței; ■ Evaluarea schimbărilor și tendințelor care intervin în mediul de afaceri; ■ Elaborarea planului de afaceri; ■ Aplicarea aptitudinilor specifice în derularea planului de afaceri; ■ Executarea și adaptarea planului de afaceri la condițiile de mediu pe parcursul execuției; ■ Evaluarea rezultatelor afacerii. 	<p>Inițierea și derularea acțiunii antreprenoriale (afacerii)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Modalități și criterii de identificare și selecționare a oportunităților pieței; ■ Stabilirea obiectului de activitate; ■ Planul de afaceri: structură și fundamentare; ■ Realizarea, dezvoltarea și diversificarea afacerii.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Recunoașterea necesității și implicațiilor executării contractelor conform legislației în vigoare; ■ Perceperea riscurilor ce decurg din comportamentul în afaceri al întreprinzătorului; ■ Contracarea riscurilor. 	<p>Comportamentul în afaceri</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Temeiuri contractuale pentru întreprinzător; ■ Tipuri de comportament în afaceri; ■ Răspunderea în afaceri.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificarea riscurilor din cazurile studiate; ■ Investigarea elementelor comune și specifice pentru reușita în afaceri. 	<p>Reușita în afaceri. Studii de caz</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Modele de reușită în afaceri; ■ General și particular în realizarea unei afaceri reușite.

În tabelul de mai jos se prezintă stadiul educației antreprenoriale în învățământul din România:

Situatia orelor de educatie antreprenoriala in invatamant		
Nivel de invatamant	Denumire disciplina	Nr. ore/ saptamana
clasele I-IV	Consiliere si orientare	0-1 ora/saptamana
clasele V-VIII	Educatie tehnologica-trunchi comun	1 ora/saptamana
clasa a IX-a	Cultura civica/antreprenoriala	1 ora /saptamana
clasa a X-a	Educatie antreprenoriala	1 ora /saptamana
clasele a IX-a si a X-a, la scoala de arte si meserii	Cultura civica/ antreprenoriala	1 ora /saptamana clasa a IX-a - toate domeniile clasa a X-a domeniul economic
clasa a XI-a - pentru anul de completare	Economie aplicata si Educatie antreprenoriala	Economie aplicata - 2 ore/saptamana pentru domeniile: Comert, Turism si Alimentatie; Educatie antreprenoriala - 1 ora/saptamana pentru celelalte domenii
clasa a XII-a - trunchi comun, filiera tehnologica, toate specializarile	Educatie antreprenoriala	1 ora/saptamana



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Pentru a avea o evaluare a numărului de participanți la acest tip de formare se pot considera datele oferite de studiul *Starea învățământului din România în anul 2007*⁹, unde pentru anul școlar 2006-2007 se prezintă:

- Număr de elevi în învățământul gimnazial: 922.769;
- Număr de elevi în învățământul liceal: 778.351;
- Număr de elevi în învățământul profesional: 250.366.

⁹ www.edu.ro



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Numărul de unități de învățământ (tehnice/vocaționale) care au introdus în curricula lor educația antreprenorială

Numărul de unități de învățământ (tehnice/ vocaționale) care au introdus educația antreprenorială		
Nr. crt.	Denumirea județului	Număr de unități de învățământ tehnice/vocaționale
1	Alba	23
2	Arad	29
3	Argeș	38
4	Bacău	56
5	Bihor	22
6	Bistrița Năsăud	30
7	Botoșani	58
8	Brașov	48
9	Brăila	27
10	București	53
11	Buzău	28
12	Caraș Severin	18
13	Cluj	25
14	Călărași	35
15	Constanța	40
16	Covasna	10
17	Dâmbovița	44
18	Dolj	28
19	Galați	38
20	Giurgiu	6
21	Gorj	28
22	Harghita	24
23	Hunedoara	22
24	Ialomița	10
25	Iași	88
26	Ilfov	8
27	Maramureș	36
28	Mehedinți	15
29	Mureș	32
30	Neamț	29
31	Prahova	34
32	Olt	29
33	Satu Mare	38
34	Sălaj	16
35	Sibiu	18
36	Suceava	62
37	Teleorman	10
38	Timiș	29
39	Tulcea	11
40	Vaslui	14
41	Vâlcea	17
42	Vrancea	32
	TOTAL	1.258

Sursa: www.edu.ro



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Impactul programelor referitor la educația antreprenorială este dificil de cuantificat deoarece nu există un sistem adecvat de monitorizare și evaluare a acestora.

În acest context, pe lângă necesitatea creării de programe destinate sprijinirii și încurajării educației antreprenoriale, autoritățile publice trebuie să adopte și o matrice de evaluare a programelor de educație antreprenorială. Acest sistem de monitorizare a impactului funcționează cu succes și în alte state țări (Marea Britanie, Noua Zeelandă, Irlanda, Germania, Australia, Italia, Olanda, etc) care au introdus programe de educație antreprenorială în sistemul național de învățământ.

Evaluarea programelor este esențială pentru a se asigura că sunt atinse obiective propuse și se obțin beneficiile propuse printr-un astfel de program. În mod clar, rezultatele pozitive ale programelor de educație antreprenorială depind de calitatea și oportunitatea programului furnizat.

Adoptarea unei matrice de evaluare are ca scop analiza metodele de furnizare a programele de educație antreprenorială în sistemul românesc de învățământ, precum și identificarea diferitelor tipuri de abordări ale evaluării și instrumentele necesare pentru colectarea și analizarea datelor care sunt disponibile, pentru atingerea obiectivelor propuse.

Structura matricei de evaluare cuprinde: tipurile de programe propuse, obiectivele generale ale programelor, problemele cărora li se adresează fiecare evaluare și cele mai adecvate metode prin care procesul de evaluare să se realizeze.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Model - matrice de evaluare

Scopul programelor	Obiectivele principale	Întrebările de evaluare	Informațiile cerute	Metodele de evaluare
ÎNVĂȚAREA COMPETENȚELOR ȘI APTITUDINILOR ANTREPRENORIALE				
Programe furnizate la toate nivelurile educaționale –primar / secundar / vocațional / superior Module integrate în curricula referitoare la dezvoltarea profesională Parteneriate instituții de învățământ / companii Scheme de mentorat Programe furnizate de agenți externe	Dobândirea de competențe antreprenoriale de bază Dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale	Ce cunoștințe au fost dobândite de către participanți? Ce aptitudini au fost dezvoltate? Cât de folositoare vor fi aceste competențe în dezvoltarea viitoareii cariere?	Gradul de satisfacție al participanților la program Datele cantitative referitoare la dobândirea competențelor și cunoștințelor acoperite de program Percepția asupra gradului de satisfacție al programului	Monitorizarea absolvenților cursului Observații asupra modului de furnizare al cursului Focus grupuri de participanți Interviuri cu furnizorii programului



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Scopul programelor	Obiectivele principale	Întrebările de evaluare	Informațiile cerute	Metodele de evaluare
Scheme de recompensare				
Campanii de promovare a culturii antreprenoriale	Dezvoltarea abilităților personale și sociale	Care a fost impactul programului și beneficiile obținute de participanți?	Percepția participanților asupra beneficiilor obținute	Monitorizarea absolvenților cursului Interviuri / chestionare adresate tuturilor și participanților la curs
	Încurajarea atitudinilor și comportamentului antreprenorial – promovarea unei culturi organizaționale	Cât de mult a influențat programul spiritul antreprenorial și sau nivelul de ocupare al forței de muncă în general?	Evaluări calitative ale schimbărilor în ceea ce privește percepția asupra spiritului antreprenorial	Interviuri / chestionare adresate tuturilor și participanților la curs Monitorizarea absolvenților cursului Testarea înainte și după a programului Studii longitudinale



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Scopul programelor	Obiectivele principale	Întrebările de evaluare	Informațiile cerute	Metodele de evaluare
Mini - firme	Oferirea posibilității elevilor de a cunoaște piața a muncii Dobândirea experienței în ceea ce privește asumarea responsabilității și spiritului organizatoric	Cât de mult a influențat implicarea elevilor în inițiativa de mini – firme percepția acestora despre ‘firme’?	Evaluări ale programelor Percepția participanților asupra beneficiilor obținute	Monitorizarea instituțiilor de învățământ care au introdus astfel de programe în curricula școlară Focus grupuri de participanți
ÎNCURAJAREA AFACERILOR DE TIP START – UP ȘI A SPIRITULUI ANTREPRENORIAL				
Inițiativele propuse pentru dezvoltarea afacerilor start -up	Încurajarea afacerilor start-up Asigurarea de suport și mentorat, precum și dezvoltarea	În ce măsură a condus programul la dezvoltarea afacerilor de tip start – up? Care sunt caracteristicile asociate cu	Interesul participanților de a demara propria afacere Percepția participanților asupra utilității cursului Analiza caracteristicilor pe care	Analiza indicatorilor de output care măsoară performanța - numărul de participanți care au demarat propria afacere Monitorizarea



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Scopul programelor	Obiectivele principale	Întrebările de evaluare	Informațiile cerute	Metodele de evaluare
	competenț elor de afaceri	comportamentul antreprenorial? Care sunt factorii care determină persoanele să facă tranziț ia către statul de propriul angajat? Care sunt ș ansele de supravieț uire a afacerilor iniț iate?	trebuie să le aibă un antreprenor 'de succes'	absolvenț ilor cursului Studii longitudinale Comparaț ii adecvate Studii de caz asupra afacerilor nou înființ ate
DEZVOLTAREA AFACERILOR DE TIP START – UP Ș I A APTITUDINILOR ANTREPRENORIALE				
Cursuri de dobândire a cunoș tinț elor despre afaceri	Dezvoltarea competenț elor de a demarare a unei afaceri (ex.: finanțe, drept, marketing & vânzări) Furnizarea	Cât de folositoare sunt competenț ele furnizate? În ce măsură au fost acestea aplicate de către participanț ii?	Percepț ia participanț ilor asupra utilităț ii cursului Gradul de aplicabilitate al cunoș tinț elor ș i aptitudinilor dobândite pe piaț a muncii sau în mediul de afaceri	Monitorizarea absolvenț ilor cursului Studii longitudinale Comparaț ii adecvate



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Scopul programelor	Obiectivele principale	Întrebările de evaluare	Informațiile cerute	Metodele de evaluare
	cunoștințele despre procesul tehnic al inițierii unei afaceri	Care a fost impactul programului asupra sustenabilității afacerilor start-up?	Interesul participanților de a demara propria afacere	Studii de caz



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

4.5 Analiza sistemului educației antreprenoriale (SWOT)

Analiza SWOT	
Puncte tari	Puncte slabe
	Aspecte privind resursele umane:
Existența în curriculumul național – trunchi comun- a unei discipline dedicate educației antreprenoriale	Lipsa unei formări adecvate pentru profesori
Rezultate pozitive ale diferitelor proiecte derulate	Resurse umane care necesită sprijin pentru diseminarea experiențelor acumulate
Valorificarea experiențelor pozitive din aceste proiecte asigură respectarea nevoilor individuale ale tinerilor	Resurse umane insuficient motivate pentru a lucra suplimentar în proiecte
	Aspecte instituționale:
Existența unui număr mare de școli pilot cu rol multiplicator al experienței acumulate	
Finanțarea investițiilor în infrastructură (computere) pentru școlile din România	Implicare slabă a angajatorilor- agenți economici în elaborarea și aplicarea curriculumului
Reforma de system a adus schimbări în domeniul curriculumului, metodelor de învățare-predare, al dotărilor, relațiilor cu partenerii din mediul socio-economic	Lipsa unui parteneriat real la nivel instituțional în formarea profesională
	Amenințări
Politica UE în domeniul educației și formării profesionale	Insuficienta flexibilitate în adaptarea curriculumului la nevoile actuale ale pieței și ale cerințelor învățării pe tot parcursul vieții
Existența unor proiecte cu finanțare externă pentru educația antreprenorială	Schimbările frecvente în planurile de învățământ, în alocarea de ore, în structura de pregătire
Existența în cadrul POSDRU a unui domeniu de intervenție dedicat DMI 3.1. Promovarea culturii antreprenoriale	Schimbări frecvente la nivelul legislației privind educația și formarea profesională



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

5 Concluzii

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă principalul motor al economiilor din întreaga lume, fiindu-le recunoscut rolul major în crearea de locuri de muncă și dezvoltarea economică. IMM-urile creează cadrul pentru creșterea competiției pe piață, ceea ce conduce la reducerea prețurilor, creșterea calității produselor, diversificarea acestora, introducerea de noi tehnologii.

Resursa umană reprezintă principala resursă a oricărei întreprinderi mici și mijlocii.

Astfel, un pas important în sprijinirea dezvoltării sectorului IMM-urilor îl constituie:

- educația antreprenorială începând cu școala primară și până în universități, prin introducerea și dezvoltarea acestei materii în curricula națională, fiind abordată ca temă specifică sau ca temă orizontală,
- dezvoltarea spiritului antreprenorial atât pe parcursul întregii perioade de școlarizare, cât și ulterior, în perioada de dezvoltare a unei afaceri prin instruirea proprietarilor acestora cu privire la teme specifice.

În România, ținând cont de condițiile de piață în permanentă schimbare, de constrângerile cu care se confruntă IMM-urile în ce privește resursele, în special cele financiare, educația antreprenorială a proprietarilor de afaceri reprezintă un aspect de importanță majoră pentru înțelegerea aprofundată a factorilor și mecanismelor care duc la dezvoltarea firmelor mici și mijlocii, sau la menținerea lor pe piață, în condițiile actualei crize economice.

În acest context, autoritățile responsabile și-au manifestat preocuparea pentru acest domeniu, prin elaborarea de politici specifice destinate îmbunătățirii abilităților antreprenoriale ale proprietarilor de afaceri și ale tinerilor potențiali întreprinzători.

Punctul slab l-a reprezentat însă modul în care s-au implementat aceste politici la nivelul unităților de învățământ responsabile. Astfel, pe viitor, monitorizarea atentă a introducerii educației antreprenoriale¹⁰ în sistemul educațional național prin evaluarea continuă a programelor de învățământ specifice, ar putea reprezenta un avantaj major pentru implementarea politicilor menționate mai sus.

¹⁰ Definiția comună adoptată de către DG Enterprise Expert Group privind educația antreprenorială are două componente:

- un concept mai larg, al educației pentru atitudini și abilități antreprenoriale, care presupune dezvoltarea unor calități personale specifice, și care nu este în mod direct îndreptată înspre conceperea unei afaceri.
- un concept mai specific al pregătirii modului de concepere a unei afaceri



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Pe de altă parte, dezvoltarea spiritului antreprenorial trebuie susținută prin acțiuni și programe în funcție de caracteristicile principale ale economiei românești și de stadiul actual de dezvoltare a sectorului IMM-urilor. Astfel, există în prezent sectoare cu un potențial ridicat de dezvoltare în România (de exemplu agricultura, turismul, etc.), care nu sunt bine reprezentate în sectorul IMM-urilor. Ca recomandare, aceste sectoare ar putea fi prioritizate în programa existentă de educație antreprenorială prin introducerea unor curricule specifice, atât la nivel național, dar mai ales în unitățile de învățământ existente în zonele cu potențial ridicat pentru dezvoltarea agriculturii/turismului.

Ca aspect pozitiv, trebuie remarcat interesul crescut al întreprinzătorilor pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale, reflectat prin numărul foarte mare de cereri înregistrate de către autoritățile responsabile pentru furnizarea acestei categorii de instruire.

Acest interes crescut pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, a culturii antreprenoriale prin dobândirea de cunoștințe și abilități de către proprietarii de afaceri, poate deveni un element major în dezvoltarea sectorului IMM-urilor din România pe termen scurt, mediu și lung.

În condițiile actuale de criză economico –financiară, una dintre cele mai importante priorități ale statului român este de a stimula ocuparea forței de muncă. Acordarea unei atenții sporite dezvoltării culturii antreprenoriale și înființării de întreprinderi reprezintă un instrument complementar de dezvoltare în cadrul strategiei de dezvoltare a sectorului IMM din România, care să fie în concordanță cu politicile și măsurile propuse de către Uniunea Europeană.

O abordare europeană a educației antreprenoriale poate asigura o mai bună coordonare între politicile naționale, schimbul de bune practici și experiență și monitorizarea progreselor înregistrate referitoare de sistemul educației antreprenoriale din România.

Educația antreprenorială contribuie la dezvoltarea gândirii inovative și la cultivarea comportamentului antreprenorial al tinerilor, asigurând totodată îmbunătățirea rezultatelor școlare ale acestora.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

6 Recomandări

Din analiza sistemului educației antreprenoriale din țara noastră și prin prisma experiența țărilor membre ale Uniunii Europene în acest sens, propunem ca posibile măsuri pentru dezvoltarea acestui domeniu următoarele:

- crearea unor module cu caracter specific în cadrul programei școlare, care ofere elevilor posibilitatea de a învăța lucruri concrete și de a opta pentru aprofundarea cunoștințelor în cazul celor interesați. Aceste module este recomandat să urmărească progresiv elementele unei afaceri: Înființarea unei firme, Alegerea unei afaceri, Managementul unei afaceri, etc.;
- formarea adecvată continuă a profesorilor, organizarea de seminarii în sensul informării profesorilor cu privire la modificările legislative în domeniu;
- susținerea unităților școlare în scopul creării unui mediu care să încurajeze dobândirea competențelor în domeniul antreprenorial, mai ales în sensul particularizării curriculei în funcție de specificul local și regional;
- promovarea parteneriatului - public privat în domeniu;
- implementarea unor programe de mentorat prin care antreprenori locali, din diferite ramuri de activitate, să fie implicați în conceperea și desfășurarea cursurilor și activităților antreprenoriale în școli și licee în complementaritate cu programa școlară privind educație antreprenorială. În acest fel, elevii pot câștiga cunoștințe și informații privind partea practică a înființării și dezvoltării unei afaceri, privind eventualele obstacole și puncte sensibile în administrarea unei afaceri, privind aspectele concrete cu care se confruntă fiecare tip de afacere în parte;
- promovarea legăturilor între școli și întreprinderi prin dezvoltarea de programe, în colaborare cu mediul de afaceri local, care să ofere elevilor posibilitatea experienței derulării de activități în cadrul unor firme;
- susținerea unei participări active a femeilor în piața muncii, urmărind segregarea diferitelor domenii și ocupații în funcție de sex, eliminând astfel cauzele care duc la diferențe de salarizare între femei și bărbați, stereotipiilor legate de gen;
- încurajarea participării elevilor și studenților la evenimente dedicate IMM-urilor, în scopul familiarizării acestora cu situații concrete;
- încurajarea creativității elevilor, dezvoltarea ideilor lor prin organizarea de competiții dotate cu premii;
- accesarea de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri de fonduri



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

europene dedicate promovării culturii antreprenoriale (MECMA ca succesori al MIMMCMA făcând parte din categoria beneficiarilor eligibili pe Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane);.

- corelarea sprijinului financiar destinat dezvoltării sectorului IMM-urilor cu activități privind instruirea întreprinzătorilor;
- promovarea dezvoltării de noi afaceri, prin intermediul investițiilor în educație ca bază pentru absorbția de noi tehnologii, de metode moderne de gestionare a afacerii, de identificare a noilor oportunități pe piață etc.;
- stabilirea unui sistem de indicatori¹¹ care să permită o evaluare corectă a sistemului educației antreprenoriale în România, evaluare care va permite adoptarea unor politici publice adecvate, raportarea corectă la situația din UE și adaptarea celor mai potrivite măsuri europene la realitățile românești.

Aplicarea acestor măsuri va crea premisele dezvoltării culturii antreprenoriale, care implicit va genera creșterea competitivității IMM-urilor românești și, în același timp, va conduce la alinierea sistemului educației antreprenoriale din România la politicile și programele existente la nivelul Uniunii Europene.

¹¹ Indicatori: ratele de creare și dispariție firme, ratele de supraviețuire după 1, 2, 3 ani de activitate, indicatori privind competitivitatea, etc.



UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European



GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor



Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

*Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
Analiza sistemului educației antreprenoriale din România
Februarie 2010*

Bibliografie

- Ministerul Educației și Cercetării - *Reforma învățământului obligatoriu din România*
- Ministerul Educației și Cercetării - *Strategia învățământului superior românesc pe perioada 2002-2010*
- Ministerul Educației și Cercetării - *Strategia dezvoltării învățământului preuniversitar în perioada 2001 – 2004*
- Ministerul Educației și Cercetării - *Calitate și echitate în învățământul românesc*
- www.edu.ro
- Programa școlară pentru clasele IX
- Programa școlară pentru clasele X
- Programa școlară pentru clasele XI
- Programa școlară pentru clasele XII
- www.kfacts.com
- CEBR (Centre for Entrepreneurship & Business Research) – *Antreprenoriatul feminin în România*
- CEBR (Centre for Entrepreneurship & Business Research) – *2nd report on entrepreneurial activities in Romania*
- Eurostat
- Evaluation of Programmes Concerning Education for Entrepreneurship, OECD, 2009
- Measuring Entrepreneurship, A Collection of Indicators, 2009 Edition, OECD-Eurostat Entrepreneurship Indicators Programme